

Галина САГАЧ

СВІТ МУДРОСТІ
ВЧЕНОГО-ПЕДАГОГА-ФІЛОЛОГА
ЄВДОКІЇ ГОЛОБОРОДЬКО
Штрихи до портрета

Херсон – 2017

ББК 74.03 (ЧУКР-ЧХЕС)
С 58

Галина Сагач. Світ Мудрості вченого-педагога-філолога Євдокії Голобородько. Штрихи до портрета. – Херсон: 2017 – 88 с.

Рецензенти: Марпиненко Володимир Федорович – доктор наук з державного управління, професор, професор-емерит кафедри державного управління та місцевого самоврядування Херсонського національного технічного університету, академік Міжнародної академії богословських наук, член-кореспондент Міжнародної педагогічної академії;

Кулікова Лілія Борисівна – доктор педагогічних наук, професор, перший проректор Херсонської державної морської академії, академік Академії соціальних і педагогічних наук, академік Академії вищої школи України.

ISBN 978-966-8975-30-7

У книзі описуються яскраві грані творчих обдарувань видатного українського науковця Херсонщини – академіка, професора Євдокії Петрівни Голобородько, філолога-педагога-вченої за покликанням від Бога і за сродною працею.

Адресується широким верствам науковців, освітян, молоді – усім, хто кохається у Слові-Логосі, хто прагне доторкнутися серцем до Знакових Постатей Педагогічного Пантеону України.

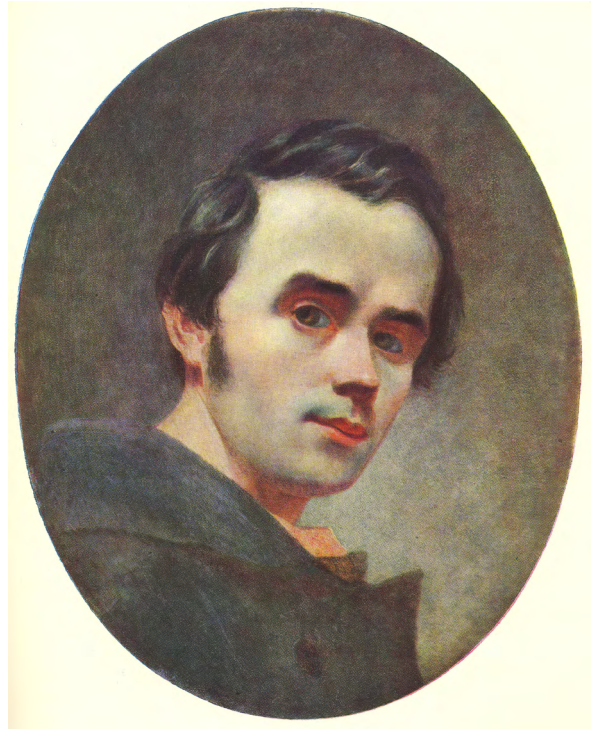
ISBN 978-966-8975-30-7

© Сагач Г. М., 2017

«Стояла я і слухала весну...»
(Леся Українка)

АКАДЕМІК ЄВДОКІЯ ПЕТРІВНА ГОЛОБОРОДЬКО

* * *

Без малодушной укоризны
Пройти мытарства трудной жизни,
Измерить пропасти страстей,
Понять на деле жизнь людей,
Прочесть все черные страницы,
Все незаконные дела...
И сохранить полет орла.
И сердце чистой голубицы!
Се человек!

ТАРАС ШЕВЧЕНКО

* * *

Неначе срібло, куте, бите,
І семикрати перелите
Огнем в горнилі, – словеса
Твої, о Господи, такії.
Розкинь же їх, Твої святіє
По всій землі. І чудесам
Твоїм увірують на світі
Твої малі убогі діти!

ТАРАС ШЕВЧЕНКО

Окремі шкільні підручники та посібники,
підготовлені під керівництвом
професора Є.П. Голобородько

ЗАМІСТЬ ПЕРЕДМОВИ

ХРАМ СЛОВА, АБО СВЯТЕ ПИСЬМО ПРО СЛОВО-ЛОГОС

Слово животворяще – дорогоцінний скарб людського розуму, серця, духу, Слово – Божий дар, яким ми прагнемо оволодіти досконало, ефективно, дієво, відстоюючи істину, добро, красу. Апостол Іван називав його «Словом Життя», апостол Павло – «словом будівним». У нього ми знаходимо мудрий опис виявлення Духа людям «на користь»: «Одному бо Духом дається слово мудрости, а другому слово знання тим же Духом, а іншому віра тим же Духом, а іншому дари вздоровлення тим же Духом, а іншому роблення чуд, а іншому пророкування, а іншому розпізнавання духів, а тому різні мови, а іншому вияснення мов. А все оце чинить один і той Самий Дух, уділяючи кожному особно, як Він хоче» (1 Кор. 12:8-11).

Наше серце у нелегкі часи всіляких криз і катастроф зголоділо за істинними, вічними, сакральними, абсолютними цінностями, а серед них – за словом правдивим, як саме життя; за словом чистим, як кришталь; високим і прекрасним, як серце; за словом віри, надії, любові, бо словом ми програмуємо долю свою і рідного народу: «...серце своє стережи, бо з нього походить життя» (Пр. 4:23).

Отці Церкви та сучасні дослідники (Див.: Ильченко В.И., Шелюто В.М. Феномен сакрального в историко-культурном пространстве. – К., 2002. – С. 99) розробили ґрунтовну теорію про Храм Слова – сакральне слово, думку, людський дух. Саме людський дух як творче начало нашої душі породжує зі свого єства думку, єдиносущну нашому духові. Думка соприсуца нашому розуму, вона в ньому і окремішня від нього, думку порівнюють із другою іпостассю Святої Трійці – Сином Божим, думка являє себе у слові. Втілення думки, вихід її у світ святі отці порівнюють із таємницею втілення Бога-Слова – Сина.

Мовець завжди пам'ятає про думку, яка є рівною слову і несе у собі силу, дух, велику духовну силу. Духовна сила обіймає собою і думку, і слово. Звідси і виростає велична проблема відповідальності мовця за кожне слово, думку, мовленнєвий вчинок, орієнтовані на свідомий вибір між добром і злом.

У Святому Письмі ми знаходимо безцінні рекомендації і про словотворення, і про сприйняття слова слухачами, інакше: яку дію пворить слово у серцях людей? У Біблії слово має природу таємничого зерна, яке падає у серця (а не у голови!), на добре зорану ріллю, але часом і у терни.

Український народ – побожний, кордоцентричний за своєю ментальністю і створив філософію серця, кінцевою метою якої є пворення «людини серця», зокрема у працях Григорія Сковороди, Іоаннікія Галяповського, Миколи Гоголя, Памфіла Юркевича, Василя Зіньковського та ін.

Святе Письмо розкриває перед нами величну таємницю Слова, яке має бути народженим у надрах серця: «Бо чим серце наповнене, те говорять уста» (Мф. 12:34). Апостол Павло говорить: «Близько тебе слово, – в устах твоїх і в серці твоїм, щобто слово віри, що його проповідуємо» (Рим. 10:8).

Кожне наше слово – це відбиття сокровених таємниць серця, якостей душі людини, виявлення істинного ества особистості. Тому є особливо важливим не лише ЩО сказати, але й ЯК, ЯКИМ ДУХОМ?

Звідси органічно випливає і велика відповідальність особистості, зокрема у сфері церковно-богословського і світського красномовства, про кожне «пусте слово». Святе Письмо чітко попереджає кожного з нас про мовленнєву етику відповідальності за кожне слово: «Кажу ж вам, що за кожне слово пусте, яке скажуть люди, дадуть вони відповідь Судного дня! Бо зо слів своїх будеш виправданий, і зо слів своїх будеш засуджений» (Мф. 12:36-37).

У деяких гострих ситуаціях Біблія закликає: «Багато бо є неслухняних, марнословців, зводників... їм треба уста запуляти: вони цілі доми баламутять, навчаючи, чого не належить, для зиску брудного» (Тит. 1:10-11).

Отже, Святе Письмо закликає берегти своє серце, сперегти свої уста, аби уникнути загибелі: «Як лице до лица у воді, так серце людини до серця людини» (Пр. 27:19), «Хто уста свої стереже, той душу свою береже, а хто губи свої розпускає, – на того погібиль» (Пр.13:3). Пор.: «Не давай

своїм устам впроваджувати своє тіло у гріх, і не говори перед Ангелом Божим: «Це помилка!»... але ти бійся Бога!» (Екл. 5-6).

Святе Письмо у святому Євангелії від Івана мудро повчає нас про життєтворящу роль Слова у главі Бог Слово: «Споконвіку було Слово, а Слово в Бога було, і Бог було Слово. Воно в Бога було споконвіку. Усе через Нього повстало, і ніщо, що повстало, не повстало без Нього. І життя було в Нім, а життя було Світлом людей. А Світло у темряві світило, і темрява не обгорнула його» (Ів. 1:1-5).

Біблія закликає нас приносити Богові жертву хвали, цебто «плід уст, що Ім'я Його славлять» (Євр. 13:15). Господь не забуває наших добрих справ, як і служіння добру словом: дарує невимовну радість, «рай серця» і допомагає преобразитися духом: «Духа не вгашайте!» (Сол. 5:19).

Подвійну честь від Бога й людей мають ті, хто працюють «у слові й науці», зокрема пресвітери: «А пресвітери, які добре пильнують діла, нехай будуть наділені подвійною честю, а надто ті, хто працює у слові й науці» (Тим. 5:17). «Що для срібла попильна посудина, і горно – для золота, те для людини уста, які хвалять її» (Пр. 27:21).

Святе Письмо прославляє мудрість людини, зокрема явлену світові у «приємному» для серця слові: «Блаженна людина, що мудрість знайшла, і людина, що розум одержала, бо ліпше надбання її від надбання срібла, і від щирого золота ліпший прибуток її, дорожча за перли вона, і всіяке жадання пвое не зрівняється з нею» (Пр. 3:13-15). Пор.: «Приємні слова – щільниковий то мед, солодкий душі й лік на кості» (Пр. 16:24); «...М'якенький язик ломить кістку» (Пр. 25:15).

Людину, яка володіє словом животворящим, словом мудрим, Біблія порівнює із «мужем досконалим»: «Коли хто не помиляється в слові, то це муж досконалий, спроможний приборкувати й усе тіло» (Як. 3:2).

Святе Письмо гнівно засуджує нерозумних людей, яких називає «дурногубими», «дурноверхими», з «безбожними устами», яких Господь покарає судом справедливим: «вуста нерозумного – близькі до загибелі» (Пр. 17:14), «Уста праведного дають мудрість, а лукавий язик буде втятий» (Пр. 10:31). Пор.: «Благословенням чесних підноситься місто, а устами безбожних руйнується» (Пр. 11:11).

Про покарання людини нерозумної, про суд над народами, суд над світом за гріхи перед Господом читаємо в пророка Ісаї: «...бо кожен безбожний й злочинець, і злобне всі уста говорять... Від люто́сти Господа Саваота земля загориться, і стане народ, як пожива огню, і не пощадить жоден брата свого!» (Іс. 9:16-18). Пор.: «Хто через гупця посилає слова, той ноги собі обпинає, отрупу він п'є» (Пр. 26:6); «Як волочаться ноги в кульгавого, так у безумних устах приповістка» (Пр. 26:7).

Святе Письмо регламентує обмежене спілкування з нерозумними людьми: «Глумливого вижени – й ущухне з ним сварка, і суперечка та ганьба припиняться» (Пр. 22:10).

У Святому Письмі ми знаходимо чітку засторогу розпізнавати ворога, який ховає свій злий дух за оманливими словами: «...уста́ми своїми маскується ворог, і ховає оману в своєму нутрі: коли він говорить лагідно – не вір ти йому, бо в серці його сім огид!» (Пр. 26:24-25). З цього випливає мудре попередження про передумання мислення перед говорінням: «Не квапся своїми устами, і серце твоє нехай не поспішає казати слова перед Божим лицем» (Екл. 5:1).

Загалом Біблія береже в собі й мудрі поради стосовно фактору часу говоріння: «Час мовчати і час говорити» (Екл. 3:7). Пор.: «Золоті яблука на срібній тарелі – це слово, проказане часу свого» (Пр. 25:11).

Загальнориторичні, світські рекомендації давніх риторик – цінність небагатослівності – спільні й для Святого Письма: «Нехай нечисленними будуть слова твої! Бо як сон наступає через велику роботу, так багато слів має і голос безглузлого» (Екл. 5:1-2). Пор.: «Не бракує гріха в велемовності, а хто спримує губи свої, той розумний» (Пр. 10:19).

Знаходимо у Святому Письмі і рекомендації про мудрість, благо від мистецтва мовчання: «Розумна людина мовчить» (Пр. 11:12); «Розумний же мовчки ховає зневагу» (Пр. 12:16). У світських риториках мистецтво «примати паузу» свідчить про силу ораторського, акторського, виконавського таланту.

Кожен у своєму оточенні, мовленнєвому середовищі буває свідком обіпниць, численних кляпв, які не виконуються, зокрема у політичному передвиборному марафоні, у бізнесовому спілкуванні, навіть у сімейному

колі. Даючи Господові чи людям обітницю, нам варто не забувати попередження Біблії: «Коли зробиш обітницю Богові, то не зволикай її виповнити, бо в Нього нема уподобання до нерозумних, а що ти обіпуєш, сповни!» (Екл. 5:3).

Інфляція слова, панування безвідповідального слова як «обіцянки-цяцянки» – морально-етична проблема незрілого демократичного суспільства, де відбуваються змагання «красномовців» як плацдарм демагогії, софістики, свідомого порушення слова через «сотрясіння повітря», де ігнорується попередження святого апостола Павла: «Ви говоритимете на віпер!» (1 Кор. 14:9).

З античних часів відомо, що музика, поезія, красномовство мали в очах суспільства божественну велич і цінність. Поняття «поет» в античності розшифровувалося як той, хто ЗМІНЮЄ СЛОВОМ. Тому слова поета, мовця у давні часи порівнювалися із божественною місією, їх самих називали «батьком», «царем», в античні часи порівнювали з «богами», увінчували золотими вінками й увічнювали монументами.

Із давніх часів оратор, а найперше священнослужитель, учитель, юрист, письменник, політик та ін., словом своїм мав служити істині, добру, красі, а віруючий – вірі, надії, любові, бо «Слова Божого не ув'язнити!» (Тим. 2:9). Пор.: «Хоч малу маєш силу, але слово Мое ти зберіг, і від Ймення Мого не відкинувся...» (Ів. 3:8). Або: «Робіть усе без нарікання та сумніву, щоб були ви бездоганні та щирі, невинні діти Божі серед лукавого та розпусного роду, що в ньому ви сяєте, як світло в світі, додержуючи слово життя на похвалу Мені в день Христа, що Я біг не надармо, що Я працював не надармо» (Фил. 2:14:16).

Святе Письмо високо підносить, звеличує Храм Слова живостворяючого у вустах людини добродесної, праведної, бо воно зцілює душі, дарує радість, веселість серця: «Дехто говорить, мов коле мечем, язик же премудрих – то ліки» (Пр. 12:18).

Біблія вказує на силу слова лагідного, яке «гнів відвертає»: «Лагідна відповідь гнів відвертає, а слово вразливе гнів підіймає» (Пр. 15:1).

Наше суспільство прагне правди, правдивого слова, яке, на жаль, у великому дефіциті в багатьох мовців, ораторів, зокрема політиків,

які свідомо чи несвідомо часом беруть гріх на свою душу, порушують Біблійні заповіді не говорити неправди, не обмовляти інших людей: «Брехливий язик ненавидить своїх упискуваних, і уста гладенькі до згуби провадять» (Пр. 26:28). Пор.: «Не пристойна безумному мова поважна, а тим більше шляхетному – мова брехлива» (Пр. 17:7); «...а в усьому себе виявляємо, як служителів Божих... у слові істини» (II Кор. 6:4-7); «...тому-то, неправду відкинувши, говоріть кожен правду до свого ближнього, бо ми члени один для одного» (Еф. 4:25); «Молот, і меч, і гостра стріла – людина, що говорить на ближнього свого, як свідок брехливий» (Пр. 25:18); «Як той, хто вдає божевільного, кидає іскри, стріли та смерть, так і людина, що обманює друга свого та каже: «Так це я жартую!» (Пр. 26:18:19); «Віддали ти від мене марноту та слово брехливе» (Пр. 30:8).

Людину неправдиву у Святому Письмі гнівно засуджено, названо «нікчемною», «чоловіком злочинним», його серце «з лукавством», він «сварки розсіває», він «виорює зло кожночасно» (Пр. 6:14).

Біблія дає чітку відповідь на запитання: що ненавидить Господь, які наші гріхи? Ось відповідь: «Оцих шість ненавидить Господь, а ці сім – то гідота душі Його: очі пишні, брехливий язик, і руки, що кров неповинну лють...» (Пр. 6:16-17).

Святе Письмо засуджує гнів, лютість, крики, злобу, сварки як гріх перед Богом і людьми: «Пса за вуха хапає, хто, йдучи, устряває до сварки чужої» (Пр. 26:17); «Усяке подрапування, і гнів, і лютість, і крик, і лайка нехай буде взято від вас разом із усякою злобою» (Ефес. 4:31); «Тепер же відкиньте і ви все оце: гнів, лютість, злобу, богозневагу, безсоромні слова з ваших уст» (Кол. 3:8). Пор.: «Уста нерозумного птягнуть до сварки, а слова його кличуть до бійки» (Пр. 16:5).

У подружньому житті також слід уникати сварок, і Біблія осуджує тих, хто є носієм цього гріха: «Ліпше жити в куті на даху, ніж з сварливою жінкою в спільному домі» (Пр. 21:9).

Наш час – час соціально-економічних криз і потрясінь, духовно-морального збіднення частини суспільства, зокрема молоді, яка «самостверджується» за допомогою лайки, особливо найтяжчої для

духу – матірної. Біблія різко засуджує «гнилі слова»: «Нехай жодне слово гниле не виходить із уст ваших, але тільки таке, що добре на потрібне збудування, щоб воно подало благодать тим, хто чує» (Еф. 4:29).

Український народ кохається у словах віри, надії, любові, софійності, тому лайливі, «гнилі слова» називає лихослів'ям, бо вони призводять до справжнього лиха, біди. Вони калічать душу, тіло, принижують дух людини – і пієї, яка їх говорить, і яка їх слухає. Екологія думки і слова породжує екологію духу народу: у цьому ми вбачаємо благородну місію істинної інтелігенції України – світської та духовної.

Святе Письмо закликає до скромності, не хвалитися самому перед іншими людьми: «Нехай інший тебе вихваляє, а не уста твої, чужий, а не губи твої» (Пр. 27:2).

На початку третього тисячоліття український народ розбудовує демократичну державу, громадянське суспільство, яке має соборну душу, «благі знання» за допомогою слова животворящого, яке має феноменальну дію на серця людей. Наше просвітлене серце підноситься до Богопізнання, до самопізнання, стає «кадилом істини» (Тарас Шевченко).

Храм Слова – безцінна скарбниця мудрості, віри, надії, любові, яку ми відкриваємо для себе і як неоціненний скарб Слова Животворящого, і як дивосвіт красного слова пих, хто кохається у слові-логосі, зокрема, учителів, філологів, учених, письменників, журналістів, поетів:

«Ми маємо стати чисті перед Словом,
як перед Сином у вінці терновім
і Материнським образом святим!»

(Борис Олійник)

1. СВІТ МУДРОСТІ АКАДЕМІКА ЄВДОКІЇ ПЕТРІВНИ ГОЛОБОРОДЬКО, АБО АНТРОПОДИЦЕЯ¹ ТАВРІЙСЬКОЇ ЗІРКИ УКРАЇНИ

«Блаженна людина, що мудрість знайшла, і людина, що розум одержала, бо ліпше надбання її від надбання срібла, і від щирого золота ліпший прибуток її, дорожча за перли вона, і всіяке жадання пвое не зрівняється з нею».

(Прип.3: 13-14)

«Усі види мистецтв слугують найвеличнішому із мистецтв – мистецтву життя на землі».

(Б. Брехт)

«Доброчесностей навчаються, постійно здійснюючи чесне.»

(Я.А.Коменський)

«В мого роду сто доріг...»

(І.Драч)

Велике щастя земного і творчого життя – зустрітися у Часопросторі із видатною Людиною своєї епохи, доторкнутися до пансофійного світу її мудрості, пізнати через неї сили Бога і світу, відкрити істинний гнозис, трансцендентальне одкровення смислу Творчості, смислу напхнення наукової творчості, бо творчість, за Миколою Бердяєвим, – це звільнення і подолання, це вихід, перемога, щастя творчої активності у подвижницькій «сродній праці» на благо Вітчизни і рідного народу. Великий Микола Тоголь, який належить усьому світу, писав: «Навряд чи є вища насолода, ніж насолода творити», а мудрий Мелетій Смотрицький закликав: «Руки до діл праведних приготуйте!»

Метафізику життя і творчості Євдокії Петрівни Голобородько можна проілюструвати яскравим афоризмом Софії Русової, яка писала:

1. Антроподицея – виправдання людини, зокрема, через творчість (М. Бердяєв).

«Велике слово «Школа»! Це – скарб найкращий кожного народу, це ключ золотий, що розмикає пута несвідомості, це шлях до волі, до науки, до добробуту. На вселюдному життєві тільки той народ і бере перемогу, який має найкращу школу». Це саме стосується і наукового пізнання, творчості думки, про що Микола Бердяєв зауважив: «Знову визнана має бути самоцінність думки (в Логосі) як світлоносною людської активності, як творчого акту в бутті».

Для юної Є.П.Голобородько виявилось Божим благословенням тяжіння до знань, до навчання, до інтелектуальної, творчої праці, до учительської майбутньої професії. Вона була серед Божих обранців у своєму виборі, бо в серці майбутнього академіка жевріло тяжіння до образу Учителя, Вченого, як до Сонця. Це корелюється із педагогічним ученням геніального чеського мислителя-педагога-новатора Я.А.Коменського, який звеличив постать учителя від Бога, який має «освявати всіх подібно до Сонця». Тому його називали «учителем учителів», «учителем народів».

Є.П.Голобородько рано ясно усвідомила свій життєвий шлях як служіння рідному народові через Слово – російською, українською мовами. Її наукова доля – синтез філології (мовознавства) і педагогіки (теорії та методики викладання). У Ліни Костенко про вибір шляху є чудова поетична думка: «Вибираємо ми дорогу, і вона нас вибирає».

К.Д. Ушинського справедливо називали «учителем українських і російських учителів», що справедливо стосується і Є.П. Голобородько, талановитої послідовниці Я.А.Коменського, К.Д.Ушинського, А.С.Макаренка, В.О. Сухомлинського, інших велетнів-педагогів-мислителів.

Ці світочі педагогіки мріяли про ідеальну національну школу – про це усе життя мріяла і велика патріотка-народниця Є.П.Голобородько, наша Таврійська Зірка, пам'ятаючи заповітні слова В.О.Сухомлинського: «Життя ... сходинка на вершину ідеального», а також мудреця Г.С.Сковороди: «Любов є джерело всякого життя».

Істинний шлях людини творчої – це рух угору або вглиб по лінії Всесвітній, рух у Дусі. Шлях творчості – це шлях звільнення від гріха,

подолання зла, зберігаючи «сонячну свідомість» світочів науки, освіти, культури, мистецтва.

Микола Бердяєв стверджував, що таємницею християнської культури є «народження в людині Бога». Яка краса, яке натхнення для усіх, хто мріє або вже присвяпив своє життя творчості, зокрема, науковій!

Назвемо основні наукові заслуги перед народом і Вітчизною Євдокії Петрівни Голобородько, нашої діамантової ювілярки. Доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, академік Академії педагогічних та соціальних наук, академік МСАО ім. Я.А.Коменського, академік Української академії акмеології, професор кафедри педагогіки, менеджменту освіти й інноваційної діяльності Комунального вищого навчального закладу «Херсонська академія неперервної освіти» Херсонської обласної ради, Заслужений діяч науки і техніки України.

В.О.Сухомлинський – один із найулюбленіших у Є.П.Голобородько педагогів і майстрів слова – увічнив благословенну педагогічну творчість у таких злосейних словах: «У наших руках найбільша з усіх цінностей світу – Людина. Ми творимо Людину, як скульптор свою статую з безформенного шматка мармуру: десь у глибині цієї мертвої брили лежать прекрасні риси, які потрібно добути, очистити від усього зайвого».

Григорій Ващенко підкреслив ще одну грань державної політики у галузі освіти: «Великого успіху домагаються ті народи, які добре опікуються своєю освітою й асигнують на неї великі кошти».

К.Д.Ушинський підкреслив роль сродної праці у такому вислові: «Якщо ви вдало виберете справу і вкложите в неї всю свою душу, то щастя саме відшукає вас».

Як бачимо, Є.П.Голобородько – мудра людина, успішна учена, яка щасливо обрала справу життя, вкладає в неї всю душу, тому щастя й визнання відшукали її у бурхливому життєвому морі.

В.Г.Кремень, президент НАПН України, пише: «Сьогодні, як ніколи гостро, стоїть завдання осмислення та пізнання буття, створення

нової філософії освіти, відкритої до таємниць життя людини, її прагнень, життєвого потенціалу, на цій основі й повинна формуватися нова педагогіка – педагогіка вільної відповідальної людини».

Тому пріоритет України – суб'єктивно-сміслові навчання у порівнянні з інформаційним навчанням, спрямованість на розвиток в учнів множинності суб'єктивних картин світу на протиположності однозначним «програмним» уявленням, діагностика особистісного розвитку, ситуаційне програмування, включення навчальних завдань у контекст ціннісних життєвих проблем.

Атмосфера актуалізації та переосмислення життя в Україні вимагає нового педагогічного бачення та зміни парадигми у напрямку виховання й самовиховання творчої конкурентоздатної особистості, використовуючи перспективні освітні технології. Педагоги України – в авангарді пошуків розвитку щасливої, духовно-моральної, успішної особистості.

Є.П.Голобородько – світоч науки, освіти, культури України і світу: вона жертовно працює на науково-педагогічній ниві уже 57 років!

Вона прийшла у цей світ із селянської працелюбної родини, в якій була улюбленою, найменшенькою, десятою дитиною. Її радісно – оптимістичний, сонячний внутрішній духовно-моральний світ Любові і Добра яскраво ілюструє поезія Ганни Чубач:

«Моя душа, як птах на вітах,
Співає голосом дзвінким.»

Це – особливе благословіння Господне, це – сакральний знак обраності, виконання Божого Промислу у надзвичайно непростих історичних обставинах: 1937 рік – розстрільний і стражденний. Раннє дитинство маленької Євдокії страхіливо обривається кулями, бомбами 1941-1945 років: з 4-х роцків до 8 років, вона – «дитя війни»...

Ми усі маємо схилити голови в особливій пошані й повазі до тих, хто через 72 роки після Великої Вітчизняної війни гідно живе поряд із нами, несучи у своїй глибинній генетичній пам'яті пекельні рани дитинства,

яке раптово обірвалося нелюдською жорстокістю і стражданнями мільйонів людей у різних країнах рідної планети Земля.

Як зберегла у святій чистоті, доброті й осонченості свого духу милосердне серце Євдокія Петрівна? Яку мужність і мудрість виявила і в подальшому тернистому житті з його викликами післявоєнного голоду й руйнації, Чорнобильською катастрофою, війни в Афганістані, соціально-економічної та інших криз України?

Є.П.Голобородько – взірець мужньої стійкості, сильної волі, мудрого й мужнього у філософських висотах характеру: ніщо не затьмарило її духовно-морального Неба, ніщо не похитнуло віри в перемогу Добра і Справедливості, ніщо не зіштовхнуло із рано й щасливо обраного життєвого Шляху: бути Вчителькою, Педагогом від Бога, бути Учителем учителів. Для неї гармонія сяла у Кантівському законі всередині людини і в зоряному небі фізичного Всесвіту.

Є.П. Голобородько із самого раннього дитинства мріяла стати Вчителькою – і Господь дарує їй це щастя, бо талановита, працьовита Дуся вражала всіх оточуючих цілеспрямованістю, наполегливістю в досягненні поставленої мети: вона завжди і всюди вчилася на «відмінно». Це – яскравий знак обдарованості до інтелектуальної, а згодом і наукової праці.

Юна Є.П. Голобородько вражала своїх однолітків багатьма рисами характеру, а особливо – оптимізмом, добротою, великою відданістю обраній професії вчителя, філолога-русиста. Її успіхи були усім очевидні, її лідерські якості сприймалися оточенням щиросердно й доброзичливо. Тому молода вихователька, вчителька, філолог Є.П.Голобородько мала беззаперечний авторитет не лише у своєму ближчому оточенні, але й усюди, куди її вели шляхи-дороги Долі, ласкавої до своєї обраниці, яка ніколи не забувала мудрі слова О.П.Довженка: «Поспішаймо створити добро!»

М.І.Пирогов висловив свій життєвий і педагогічний ідеал, який став близьким і дорогим Є.П.Голобородько: «Ось смисл мого ідеалу, не нового, але і не недосяжного. Для досягнення потрібні: серйозний погляд на життя, повне усвідомлення моральної необхідності виховання, сприяння духовне і матеріальне, тепла віра у вічну істину і добро». Яка мудрість, вкарбована у слова!

Є.П. Голобородько щиро любить життя і людей, тому любов до дітей, молоді стала її духовно-моральною візитівкою, «магнітом» у спілкуванні зі світом, визначила її особливу педагогічну харизму.

Григорій Ващенко сказав пророчі слова про любов: «Любов є той основний рушій, що приводить до дії всі сили педагога і не тільки забезпечує успіх його праці, а й робить її захоплюючою, наповнює його душу високим напхненням, при якому щоденні дрібниці набувають інтересу й перестають бути мудрими, а труднощі стають легкими». Ці мудрі настанови завжди окриляли серце й душу Є.П. Голобородько, знакової постаті, Таврійської Зірки України.

Є.П. Голобородько – плідний учений, вона автор близько 400 публікацій у різних галузях наукового знання: педагогічній, виховній, філологічній (мовознавча русистика, україністика), методиці викладання мов тощо.

Її перша публікація «Із досвіду виховної роботи зі студентами-каракалпаками» вийшла у 1969 році, в журналі «Русский язык и литература в узбекской школе» (№5, С.129-133). Це – перша наукова «ластівка», яка злетіла в небеса з-під пера молоді ученої, яка кілька плідних років свого життя присвятила розвитку російської мови для студентів із Каракалпакиї, Узбекистану, з якими продовжує не лише творчу, а й особисту, щиросердну дружбу протягом кількох десятиліть. Це – яскрава ознака великого педагогічного, виховного таланту Є.П. Голобородько, яка вміщає у своє любляче серце своїх вихованців, як духовних дітей, своїх синочків і донечок. Це ілюструють мудрі слова геніального Г.С. Сковороди: «Людська душа і друг, безсумнівно, цінніше за все інше». Його дружба із колишнім учнем Михайлом Ковалинським – ідеал духовно-інтелектуальної спорідненості двох душ – мудрого Учителя й достойного Учня.

Навіть побіжний погляд на список наукових публікацій відомого вченого Є.П. Голобородько не може охопити панорамно-об'ємну картину її наукових інтересів. Назвемо, зокрема, магістральний вектор – особливості вивчення російської та української мов, що особливо актуально в умовах білінгвізму, а також «політизації» наукової проблеми в пострадянській Україні.

У 1978 році Є.П. Голобородько успішно захищає в Москві в НДІ ВРМНШ АПН СРСР кандидатську дисертацію на тему: «Методика изучения русского глагола в условиях близкородственного двуязычия (на материале русского языка в школах с украинским языком обучения)». Ця наукова робота вмістила в своїх дослідницьких глибинах магістральну категорію мислення людини – дієслово з усіма його грамаптичними формами, яке великий Арістотель визначав «рушієм думки». Таким чином, молода дослідниця Є.П. Голобородько здійснила один із перших своїх наукових звершень: заклала свою концептуальну «цеглину» у фундамент Храму Слова не лише російської та української мов, але й у філософію мови в цілому. Слава Богу, що українська земля, Таврійський край дарують Україні та світу своїх видатних мислителів! Многая і благая Вам літа, високодостойна Євдокіє Петрівно, наш «мудрець у спідниці», благородний авторитет наукової і суспільно-політичної думки.

Наступний період наукової творчості Є.П. Голобородько відрізняється розширенням її наукових об'єктів: учена ґрунтовно аналізує проблеми підвищення російського мовлення учнів – українців (це дуже важливо для близькосторіднених слов'янських мов!), вона створює низку навчальних посібників, підручників із російської мови, починаючи із 1984 року («Русский язык: экспериментальный учебник для 4 класса школ УССР с русским языком обучения»), а також видає експериментальні підручники для 5, 6, 7, 8, 9 класів шкіл з українською мовою навчання, з російською мовою навчання.

Є.П. Голобородько глибоко замислюється над питаннями ефективних методик викладання мов, роллю лінгвокраїнознавства в навчанні російській мові як іноземній. Вона послідовно проводить культурологічні дослідження, спрямовані на ефективний розвиток мовної, мовленнєвої особистості не лише учнів, але й учителів. Привертають увагу її публікації цього періоду: «Творчество – основа формирования интереса к учительской профессии», «Эмоциональное воздействие лингвистических знаний и способов их усвоения» та інші.

Результатом плідної науково-методичної діяльності

Є.П. Голобородько стає успішний захист докторської дисертації у 1991 році, у Москві на тему: «Теория и практика обучения морфологии русского языка в условиях близкородственного двуязычия».

Розпочався новий, 35-літній період наукової пворчості плідного вченого, автора багатьох публікацій, яка стає член-кореспондентом НАПН, академіком низки академій. Про таких працюючих людей у Біблії сказано: «Роботяща рука пануватиме». (Пс. 12: 24). Євдокія Петрівна жадібно працює, про що незабутній, великий поет Микола Вінграновський поетично-філософськи сказав: «Нікого в світі – час і ти...»

Господь кликав талановиту вчену Є.П.Голобородько до пворчого поривання, великої праці і до пворчої відповіді на Його любов і милосердя. Час згодом яскраво виявив антроподицею Є.П.Голобородько: виправдання через Творчість. Є.П.Голобородько стала на пворчий шлях Філолога-Педагога-Ученого, який увічне час.

Успіх, визнання, заслужений авторитет супроводжували велику пвудівницю на науково-методичній, управлінській ниві: вона посідає престижні посади завідувача кафедри, заступника декана, заступника голови спеціалізованої вченої ради тощо. Усього не перелічити!

Звертає на себе увагу стратегічно актуальна наукова орієнтація Є.П. Голобородько на професійну підготовку вчителя-філолога, на підвищення кваліфікації словесників, що, врешті, ознаменувалося її плідною багатолітньою роботою в Херсонській академії неперервної освіти.

З'являється низка підручників з російської мови для різних класів шкіл з українською мовою навчання, науково-теоретичні, теоретико-методологічні статті різної тематики в різних збірниках, журналах, зокрема, «Роль языка в системе эстетического воспитания школьников», «Виконання «Закону про мови» членами кафедри лінгводидактики», «Общие сведения о языке», «Социально-исторический фактор изучения русского языка на современном этапе», «Роль мови у вихованні особистості учня», «Философские аспекты образования и деятельность школ нового типа», «Мовленнева ситуація в Україні» тощо. Усі публікації кінця ХХ століття відзначаються актуальністю постановки проблеми, ґрунтовністю науково-методичної аргументації, блискучим володінням

СЛОВОМ.

Протягом 2000-2017 років Є.П. Голобородько друкує підручники з української мови для різних класів шкіл України, підручники з російської мови, аналізує актуальні проблеми сільської школи, внесок у світову і національну педагогічну скарбницю світочів науки: Я.А. Каменського, В.О. Сухомлинського, А.С. Макаренка, Г.С. Сковороди та ін.; друкується у міжнародних збірниках, активно виступає на науково-практичних конференціях міжнародного, всеукраїнського рівнів (Київ, Харків, Ніжин та ін.). Зокрема, привертає увагу стаття «Слов'янська педагогічна культура і актуальні проблеми підготовки вчителя майбутнього», «Лінгводидактика в розвитку», «Теоретико-методологічні аспекти державно-громадського управління освітою» тощо.

У науковому просторі концептуальних ідей Є.П. Голобородько все частіше зустрічаються дослідження, пов'язані із роллю родини у вихованні гармонійної особистості: «Сім'я: авторитет, особистий приклад і педагогічний такт опікунів та піклувальників», «Мудрий поради́ник батьків» та ін.

Є.П. Голобородько (дівоче прізвище – Жакоміна) – яскрава, неповторна, унікальна особистість. У ній поєдналося кілька національних культур (французька, українська, російська, польська), які органічно випформували образ мужньої, чесно́ї натури (батько Петро Васильович Жакомін – лейбгвардієць Семенівського полку, який у пізніші роки Радянської влади обіймав посаду голови колгоспу імені Сталіна в селі Проценково (Баляхівка). Від простої, працьовитої, мудрої мапусі Варвари Гнатівни Жакоміної (Хмільковської), що була із середняків, найменша донечка Дуся успадкувала милосердне й мудре серце, яке вміщає в собі далеких і близьких, рідних по крові і по духу, своїх і чужих, останні з яких під чарівною магією спокійно-рівноваженого філософського характеру Є.П. Голобородько найчастіше ставали в безмежні лави її шанувальників, симпатиків, колег по співтворчості або життєтворчості.

У свій час і я підпала під ці благословенні, жіночі, наукові, професійні чари – і ніколи про це не пошкодувала, бо є люди, з якими не страшно іти в розвідку: їхня совість, як чистий кришталь, за Г.С. Сковородою.

Є.П. Голобородько – великий бібліофіл, родина Голобородьків має

велику бібліотеку, бо це – унікальний букет талантів: чоловік – відомий письменник, Заслужений журналіст України Ю.К. Голобородько, два сини – орли, доктори наук, професори, знані учені в Україні та за її межами: Я.Ю. Голобородько і К.Ю. Голобородько, яких об'єднує «гуманітарна аура нації» (Ліна Костенко), спільна любов до філології, мови, слова, культури, освіти, науки.

Сини – професори Ярослав Юрійович та Костянтин Юрійович Голобородьки – щастя матері, наукова гордість. Про це читаємо золоті слова Біблії: «Діти – спадщина Господня, плід утроби – нагорода!» (Пс. 127:3). Вони – духовні спадкоємці своєї талановитої родини, вони живуть, не забуваючи заповіді Біблії: «Послухай, мій сину, напучення батька свого, і не відкидай науки матері своєї, – вони бо хороший вінок для твоєї голови, і прикраса на шию твою» (Прип. 1:8-9).

А найміцніші зв'язки – це родинні почуття любові, поваги, поцінування талантів кожного із цієї дружньої родини, яка подарувала Україні та світу сузір'я неповторних особистостей, подвижників і творців логосфери.

Наукова школа Є.П. Голобородько – величезна й багатобарвна, як веселка, бо об'єднує 28 кандидатів, 4 докторів наук у різних сферах: методика навчання російської мови, методика навчання української мови, загальна педагогіка та методика вищої школи, післядипломна освіта. Знаний учений продовжує керувати науковими дослідженнями аспірантів, докторантів, плекаючи нову генерацію вчених України.

Міжнародні зв'язки академіка Є.П. Голобородько охоплюють низку країн: Росію, Білорусь, Придністров'я, Польщу тощо. Звичайно, життя не стоїть на місці, і родина талановитих Голобородьків ошчасливить інші країни своїми інноваційними дослідженнями, ґрунтовними напрацюваннями, бо істинна наука не знає меж і кордонів.

Є.П. Голобородько – натура творча, енергійна, велика трудівниця, бо вміє органічно поєднати основну науково-методологічну діяльність із активною громадською діяльністю. Вона з дитинства – лідер дитячих колективів, в юності – староста, комсорг, організатор численних громадських справ і творчих акцій. Її активна натура живе у стихії

пошуків нового, прогресивного, цікавого, корисного, дієвого, ефективного на рівнях: особистість – родина – соціум – держава – світ.

Є.П. Голобородько була ректором Херсонського народного університету пам'яток історії й культури України (70-і роки), очолювала обласну раду по стажуванню молодих спеціалістів (80-і роки), виконувала обов'язки голови психолого-педагогічного комплексу Херсонського державного університету (90-і роки) тощо.

Є.П. Голобородько – голова міжкафедрального семінару психолого-педагогічних дисциплін, член учених і науково-методичних рад Інституту іноземної філології і Херсонського державного університету, член правління обласного товариства «Знання» та багато ін.

Подвижниця науки ніколи нікому не відмовляє в консультації, пораді, підтримці гарних починань чи перспективних ідей. Вона постійно опікується молодими ученими, зокрема, як член спеціалізованої вченої ради із захисту кандидатських дисертацій при Південноукраїнському державному педагогічному університеті ім.К.Д. Ушинського (м. Одеса), як заступник голови, згодом член спеціалізованої вченої ради із захисту докторських і кандидатських дисертацій при Херсонському державному університеті.

Я була свідком, з якою науковою відповідальністю, увагою і повагою підтримує молодих учених ХАНУ відома учена Є.П. Голобородько – це моральний взірець для усіх, хто прагне укріпити науку, освіту демократичної України, спадкоємиці високих освітніх традицій Київської Русі, пізніших і новітніх часів.

Широкий світ культурно-мистецьких інтересів Є.П. Голобородько включає в себе величезну любов до музики, співу, танцю, народного мистецтва, живопису, театру, кіно, архітектури тощо.

Чи не тому академік Голобородько завжди перебуває в самому вирі життя, в оточенні цікавих, талановитих, непересічних людей?

Чи не тому професор Голобородько у свої дні народження ледь встигає прийняти десятки, сотні дзвінків і привітань не лише із сонячної Таврії, а і з різних куточків країни та за її межами?

Чи не тому знаний учений Є.П. Голобородько – така моложава,

енергійна, модна в одязі й іміджі, бо так любить молодь, простих серцем людей, дітей, яким готова передавати свій життєвий і науковий досвід у будь-який час дня чи доби?

Чи не через харизму мудрості, осонченості характеру й серця їй присвячують художні книги, монографії, вірші, поеми, есе, пишуть картини величної постаті Жінки-Ученої, гордості Таврії, України, світу?..

Є.П. Голобородько – керівник від Бога, їй притаманні яскраві ознаки лідерства: самостійність у прийнятті рішень і прагнення до колегіальності, внутрішня свобода та ініціатива й опора на професійне середовище; раціональність та готовність до експерименту з елементами творчого ризику; розвинений монолог та готовність до діалогу, дискусії, відкритість до нової інформації; широкий світогляд, ерудиція і диференціація наукового знання із симетричним ефектом інтеграції традицій та інновацій тощо.

Творчу особистість Є.П. Голобородько характеризують харизматичні якості позитивної «Я»-концепції: відчуття значущості, потрібності сродної справи; щире поцінування інших людей; відкритість у виявленні щирих почуттів; чесність, терпимість, співчутливість; оптимальний вибір; самостійність рішень; довіра людям, зокрема молоді; мужність і мудрість; віра в добро та успіх, науково-моральні цінності, активна життєва позиція, енергія життєтворчості. Я.А. Коменський слушно писав: «Нехай ніхто не думає, що справжньою людиною можна стати, не навчившись діяти, як людина, побто не діставши настановлення тому, що робить її людиною».

Кожна людина прагне щастя, своєї акме – вершини у професійній творчості, але, на жаль, не всі цього досягають із різних причин.

Є.П. Голобородько, на наш погляд, – рідкісно щаслива й успішна людина, бо благословенна небесами на гуманістичну, дитиноцентричну, кордоцентричну Педагогіку Добра, Храм Слова, Родинні Цінності.

Її воля, інтелект, серце завжди спрямовані до максимальної самореалізації, самоактуалізації як особистісної стратегії розвитку

в часопросторі. Служити своєму народу через освіту підростаючого покоління, через андрагогіку, через неперервну освіту протягом життя, через систему перепідготовки, підвищення кваліфікації учителів – істинне щастя академіка Є.П. Голобородько, успішної у професії, щасливої в родині, авторитетної в суспільстві.

Усі негативні виклики ХХІ століття, зокрема, соціально-економічні негаразди, можна подолати спільними зусиллями, розвиваючи освіту, науку, культуру, мистецтво. Американський мільярдер Білл Гейтс сказав пророчі слова: «Якщо сьогодні при зустрічі цікавляться, з якої Ви країни, то через кілька років основним буде питання: «Яка у Вас освіта?».

Нехай у майбутній Україні ніколи не забудуть про тих, хто творить світ Мудрості, запитуючи: «Хто Ваш улюблений учитель?». Думаю, кожен із нас дасть гідну відповідь про своїх наставників – «другу матір» чи «другого батька».

Євдокія Петрівна Голобородько – мудра, надзвичайно шляхетна, благородна, просто аристократична натура, незважаючи на своє нібито скромне походження із надр народу, селян-середняків.

Не можна не звернути увагу на те, як відома вчена жертовно служить «словом і ділом» рідному народові, як самовіддано трудиться на освітянській ниві понад 60 років. Вона органічно поєднує традицію з інновацією, класичне й модерне, спирається на скарби попередніх поколінь і проектує скарби нових поколінь патріотів та свідомих громадян рідної країни.

Є.П. Голобородько – учителька учителів, але без тіні самозакоханості: вона постійно наголошує на безцінних для неї іменах її вчителів, вихователів, наставників і в школі, і в педучилищі, і в університеті, і в професійній творчості. Ці популярні списки вражають кількістю, а, головне, – якістю постатей. Складається чітке враження, що Є.П. Голобородько своєю мудрою любов'ю готова обійняти увесь світ:

«...Ось той місток, де я колись ходив,
 Де знав любов і пиху вів розмову,
 Встеляє день симфонію кленову
 В долоні хмар, у лоно теплих нив.
 Кого я ждав? І що я полонив?
 З далеких мандрів повертаю
 Знову на вогник у вікні, на щиру мову,
 Де крихта щастя, наче диво з див;
 Де хліб черствий, солодший як на те,
 І друг заходить, папороть цвіте,
 І крає серце згадка не забута,
 Густа і світла, наче ярий хміль,
 Там давню стежку стеле до весіль
 Моя земна, моя зелена рута».

Андрій МАЛИШКО

Сучасні українські науковці розробляють засади педагогіки Добра, риторики Любові ХХІ ст., як школи життєвої компетентності, що базується на засадах життєтворчості: навчаючи пізнавати життя, працювати, жити разом, навчаючи жити.

Великий психолог-гуманіст ХХ ст. А. Маслоу писав: «Якщо освіта спрямовуватиме людину до усвідомлення своїх вищих потреб, до актуалізації їх, якщо вона сприятиме самоактуалізації людини, то дуже швидко ми зможемо спостерігати розквіт цивілізації нового типу».

Біля джерел розквіту цивілізації нового типу, заснованої на духовно-моральних, інтелектуальних цінностях, принципах соціальної гармонії, у всіх народів височить постаць Учителя від Бога, Учительки від Бога, про якого Софія Русова сказала, як про «мудрого філософа у своїй громаді», а геніальний мудрець і праведник Григорій Сковорода висловився пророчо:

«Лише той Учитель,
 Який живе так,
 Як навчає.»

Це сказано і про нашу діамантову ювілярку – академіка Є.П. Голобородько, за що ми сердечно дякуємо Богу, її роду і народу.

На наше прохання Євдокія Петрівна Голобородько написала осяяне Мудрістю звернення до наукової молоді, за що ми їй сердечно вдячні. Читайте його в кінці книги. Прислухаймося до голосу Істини, Добра, Краси! Не забуваймо пих, хто освітлює наш шлях до Храму Життя: «Спережи, сину мій, заповідь батька свого, і не відкидай науки матері своєї! Прив'яжи їх на серці своєму назавжди, повісь їх на шиї своїй! Вона буде провадити тебе у ході, спережить тебе, коли будеш лежати, а пробудишся – мовити буде до тебе!» (Прип. 6: 20-22)

«ЛИШ ХРАМ ЗБУДУЙ, А ЛЮДИ В НЬОГО ПРИЙДУТЬ»
(Ліна Коспенко)

АКАДЕМІКИ Є.П. ГОЛОБОРОДЬКО, Г.М. САГАЧ
У ВЕСНЯНІЙ ХЕРСОНЩИНІ

II. ПЕДАГОГІЧНА ОНТОСОФІЯ АКАДЕМІКА Є.П. ГОЛОБОРОДЬКО КРИЗЬ ПРИЗМУ «ТЕКСТ-ЖИТТЯ»

«Іменем і словами створений і споїть світ».
(ОЛЕКСІЙ ЛОСЄВ)

«Слова – єдине, що житиме вічно».
(ГЕЗЛІТТ)

Незалежна демократична Україна живе у складних умовах соціально-економічних, екологічних, політичних, культурно-освітніх, духовно-моральних негараздів та проблем, прагнучи інтегруватися в цивілізовану світову співдружність як рівноправний партнер, як спадкоємиця великої культурної спадщини, зокрема, словесної. Творча енергія – це енергія чистого золота, а енергія словесно-творчих процесів народу – запорука його історичного безсмертя, безсмертя людства.

В усі часи, в усіх народів світу шанувалося Слово-логос, як могутній діяч духу, думки, почуттів, життя, бо самим Словом створений і споїть світ, ним піднімається розум і серце, слово надихає народні маси, воно пробуджує свідомість і волю, пворить космос почуттів, робить слабку людину героєм, злиденне існування питанічним усупремлінням до Істини, Добра, Краси.

Рідна мова – візитівка менталітету кожного народу в загально-світовій історії людства. Митрополит Іван Огієнко (в миру – професор філології) писав: «Мова – то серце народу: гине мова – гине й народ». К.Д. Ушинський ще раніше писав: «Мова народу – кращий, що ніколи не в'яне і вічно знову розпускається цвіт усього його духовного життя, яке починається далеко за межами історії... Мова – найвеличніший, найбагатший і найміцніший зв'язок, що з'єднує віджилі, живущі та майбутні покоління народу в одне велике, історичне живе ціле».

Ніякі суспільно-політичні, економічні, ідеологічні та інші катаклізми не повинні зупинити животворяще слово Віри, Надії, Любові, Софійності. Про це ніколи не забувають Учителі від Бога.

Національна освіта, виховання на початку III тисячоліття мають зберегти цінність Життя, зміцнити Любов, Милосердя до всіх людей, до всього живого на планеті. Істинна еліта – вчителі, вихователі, освітяни, науковці й практики – мають гідно представляти Україну в світі, з'єднувати, а не роз'єднувати «чистим словом правди», наслідуючи пророка Т.Г. Шевченка, який закликав до «єдиномислія» і «братолобія», а як член Кирило-Мефодіївського товариства 10 років провів у суворому засланні, створюючи свій безсмертний Текст-Життя, яким уславив рідний народ.

Пропонуємо вчительській, освітянській громадськості свої педагогічні роздуми про деякі аспекти фундаментальної роботи доктора педагогічних наук, професора, член-кореспондента НАПН України Голобородько Євдокії Петрівни «Педагогічна онтософія: проблеми і перспективи». – Т.1. – Херсон, 2007. – 556 с.

Ємна, глибока назва книги «Педагогічна онтософія» одразу націлює, цілеспрямовує розум і серце до осмислення, досягнення основ мудрого життя, софійного буття в умовах глобальної, системної та освітньої кризи, про яку не говорять лише ліниві.

Педагогічна онтософія – це актуальна проблема для освітян усіх рівнів – від учителя до академіка, для всіх не байдужих до проблем Життя – Освіти – Філології – Педагогіки – Лінгводидактики – Методики викладання російської мови (української мови) – у цілому у вимірі «Текст-Життя». Відомо, що аксіологія серця народу розквітає Словом-Логосом, стає Текстом-Життя, Текстом-Сповіддю, Текстом-Ученням усім, кого визначила авторка в анопації: вчителям, молодим викладачам, докторантам і аспірантам, здобувачам, магістрантам і студентам. На нашу думку, книга присвячена усім, хто живе й надихається науково-методичною працею у сфері навчання мови, а ширше – створює свій власний «Текст-Життя» як вітокультурне явище в умовах близькості українсько-російського білінгвізму.

На парадигмальному, методологічному, методичному, емпіричному рівнях наукового аналізу обґрунтовується педагогічна онтософія, як

шлях менталеформування: життя – освіта – спілкування – мова (рідна і державна) – слово.

Відомий вчений-педагог, філолог-методист Є.П. Голобородько вводить молодих (і старших!) колег у свій багатий світ ідей, концепцій, теорій та методик навчання і виховання висококультурної особистості з метою створення повноцінного соціокультурного простору з еталонним (зразковим) мовленням, логосфери України, спадкоємиці потужної Київської Русі, зі скарбами Слова – народного золотослова, княжої риторики, сакральної гомілетики, красного писемства.

Відомо, що нині панує технократичний етап у розвитку цивілізації, людина на порозі ноосферної епохи прагне звільнитися від матеріальної залежності, навіть рабства людини – гвинтика тоталітарної системи. ЮНЕСКО на повен голос ставить питання про пріоритет гуманної та гуманітарної освіти в суспільному житті, про необхідність всезагальної грамотності на планеті, навчання впродовж усього життя, що призведе до прогресивних планетарних змін у розвитку людства. Ноосферне становлення людства, за П'єром де Шарденом, В.І. Вернадським, К.Д. Ціолковським та іншими мислителями-космістами, – це світлоносний етап у духовно-моральному, інтелектуальному розвитку особистості, суспільства, людства, які прагнуть до висот цивілізації нової ери, аби особистість успішно «готувати до праці життя», за К.Д. Ушинським.

Педагогічна думка ХХІ ст. творчо ставить і шукає інноваційні відповіді на виклики третього тисячоліття. Духовно-моральній, соціокультурній кризі протистоять світлі умови різних країн, у тому числі й України, де істинна інтелектуальна еліта активно працює в руслі ідей реформування (модернізації) освіти на засадах демократизації, гуманізму, духовно-морального пріоритету над раціоцентричними поглядами попередніх часів.

Завдання педагогіки ХХІ ст. – формувати, плекати, зрощувати зерна Педагогіки Життя, Миру і Риторики Любові через терпимість до оточуючого світу, інших держав, співгромадян, які говорять різними мовами, через розуміння цілісності світу, плідності співробітництва

народів і держав; через гармонізацію міжособистісних відносин, зокрема, гармонізацію взаємовідносин на вербальному рівні в ім'я перемоги Добра, Милосердя над злом – у думках, словах, вчинках.

Актуалізується благородна мета глибокого переосмислення, зміни змісту і форми освіти (навчання і виховання), переходу кількісних параметрів у якісні з метою нормального входження учня, студента, нової генерації в непросте життя у всіх сферах: громадській, дозвілєвій, виробничій, родинній, навчально-освітній, духовно-моральній, епико-естетичній.

Прийшов час пворити засади Педагогіки Життя і Миру, а не насилля, Педагогіки Добра, осмисливши наслідки процесів ізоляціонізму в науці, освіті, культурі, мистецтві, інших сферах життя, наслідки процесів мілітаризації свідомості (агресії, насилля, тероризму, зокрема, словесного тероризму) замінити доброчесними процесами миру, толерантності, співробітництва, діалогом культур в ім'я майбутнього, формуючи принципи усвідомлення багатства та єдності світу – Божого світу.

Чи ефективно готує дітей наша школа до життя з його викликами, ризиками, «вершинами і низинами», за словом геніального Івана Франка? Питання риторичне, але «істинна освіта врятує світ», якщо перефразувати відомий афоризм.

Євдокія Петрівна Голобородько – відомий учений, громадська діячка, людина активної громадянської життєвої позиції та філософії, тому її педагогічна онтологія – яскрава ілюстрація її власного «Тексту-Життя»: вона родом із багатодітної селянської родини, подолала працю і талантом усі виклики долі й успішно досягла наукових вершин, про які молоді освітяни поки що мріють.

За Г.С. Сковородою, вона мала щастя обрати «сродну працю», яка й привела її до життєвого успіху й щастя: педагогіка, філологія, лінгводидактика, методика викладання мов, соціолінгвістика, психо-лінгвістика, культурологія та інші наукові виміри сформували наукову школу доктора педагогічних наук, професора, член-кореспондента НАПН України Є.П. Голобородько, жінки-трудівниці на нелегкій, але

благородній освітянській ниві полікультурної України, обдарованої Богом безцінним скарбом – даром Слова.

Авторка створила струнку й виважену програму реформаторських дій – від рефлексії про роль слова, мови (російської, української) в житті особистості, народу до ґрунтовної програми фахової підготовки вчителя-словесника України III-го тисячоліття.

У розділі «Соціо- та психолінгвістика» Є.П. Голобородько глибоко роздумує над актуальними питаннями мовного будівництва, проблемою вивчення російської мови в Україні, пропонує авторську теорію і практику двомовності, розв'язання проблеми навчання російської мови в умовах близькосторідного білінгвізму, який деякі дослідники дипломатично називають «цікавою комунікативною ситуацією», «своєрідною мовною ситуацією», «парадоксальною мовною ситуацією в Україні» тощо.

Мудрість та ясність позиції Є.П. Голобородько ілюструють попередження про негативні наслідки «мовної війни», деякої конфліктності ситуації, зокрема, через її надмірну політизацію деякими непрофесійними представниками влади, «гарячими патріотами» і под.

Авторка пропонує толерантне розв'язання проблеми на рівнях: науковому, державно-національному, культурному, бо «слово – ген культури», справедливо стверджує Є.П. Голобородько.

Лінгвосфера землі потребує розуміння слова крізь призму високої етики «кодексу поведінки», бо є «візитівкою епохи, професії, стану людини». Лінгвосфера землі потребує усвідомлення ролі екології Духу і Слова. Павло Мовчан яскраво пише про роль мови і слова: «Мова... є осередком людської гідності. Мова – це явище космічне. Бо слово – це струмопровід космічної енергії... Слово не субординує і не субординується... Мова є дійсно п'ятою ефірною стихією світу... Мова – це своєрідний енергопровід: від одного до іншого, від одного до багатьох... Вона постійно промениється... Мова є змістищем всього сутнісного, вона безпараметрова, кордони її ніколи не збігаються з географією. І вона ніколи не вкладається в жодну з існуючих формул. Вона і велика, і солодка, і глибока, і лунка, і запашна... Її не означити,

як і Бога».

Ми поділяємо думки Є. П. Голобородько про необхідність гармонізації мовних відносин, про виховання мовної терпимості, підтримуємо її цілісну концепцію громадянської згоди, громадянського миру і взаєморозуміння: «Нам усім необхідно вчитися єдності різномислячих людей», – справедливо закликає авторка.

Знаменно, що саме Херсонщина, її талановиті вчені розробили, запропонували представникам державної влади новаторські ідеї у плані мовної політики. Йдеться про докторську дисертацію колишнього студента Євдокії Петрівни Голобородько – І. П. Лопушинського «Формування та реалізація державної мовної політики в галузі освіти України» за спеціальністю 25.00.02 – механізми державного управління. Робота успішно захищена в Національній академії державного управління при Президентові України (Київ, 2008 р.). Освітнянська громадськість чекає втілення прогресивних ідей таврійських учених у практику життя.

У II розділі «Загальні питання лінгводидактики» Є. П. Голобородько аналізує актуальне питання ролі російської мови в освітній сфері України, викладає концептуальні основи вивчення російської мови в школах України на сучасному етапі, виступаючи за ефективний діалог культур, за взаєморозуміння, співробітництво, за живе слово пощо – в цілому за реальні зміни у філологічній освіті, з урахуванням мовної та неоднозначної мовленнєвої ситуації в Україні.

Є. П. Голобородько озброює вчителя-словесника сучасними етно-, соціо-, психолінгвістичними знаннями, новими педагогічними технологіями, програмами, підручниками, методичними посібниками, обґрунтовує концепцію полікультурного навчання і виховання в Україні III тисячоліття.

Виховання духовно багаті мовної особистості – перспективний напрям педагогічної онтоософії Є. П. Голобородько, який реалізується в лінгвістичному, комунікативному, культурологічному, діяльнісному аспектах, зокрема, у вірцевих текстах.

Велику цінність мають думки видатного педагога про технологію комунікативного навчання на базі рідної мови, в єдності 4-х конкретних цілей: практичної, виховної, освітньої, розвивальної, а також стапті

про наступність і перспективність у викладанні російської мови в початкових і середніх класах; про шляхи взаємопов'язаної реалізації основних змістових ліній шкільних програм з російської мови; автор аналізує мудрі думки, ідеї класика педагогічної думки К.Д. Ушинського про розвиток мовної особистості пощо.

Викликають привогу автора й громадськості актуальні проблеми недостатньої філологічної освіти школярів, які, на жаль, «мало й невиразно читають, із зашудненнями слухають, невміло, часом неграмотно пишуть, говорять засміченою мовою», – підкреслює Є.П. Голобородько. Вона не забуває і про обдарованих дітей, які мають «дар слова», розробляє ґрунтовну систему вправ, спрямованих на розвиток логічного мислення учнів – це знаходиться в центрі уваги дослідниці, яка закликає послідовників виховувати особистість мислячу, самостійну, пворчу, спираючись на виховний ідеал. Це особливо вагомий внесок Є.П. Голобородько в педагогічну онтософію України і світу.

У III розділі «Виховання засобами мови» Є.П. Голобородько аналізує емоційний вплив лінгвістичних знань і способів їхнього засвоєння, спираючись на естетичний вплив мови, на роль лінгвістичних знань, на міжпредметні зв'язки, якісний дидактичний матеріал, нові методи, прийоми роботи на уроках мови, зокрема, розвиваючи культуру мовлення учнів, їх мовне чуття, красномовство пощо.

У своїй практичній діяльності викладання курсів української мови, класичної чи педагогічної риторики, українського красномовства, риторики Любові (за Платоном), толерантної чи конфліктогенної риторики, експремальної риторики (робота в колоніях суворого та звичайного режимів), політичної чи академічної, судової чи військової пощо, ми спираємося на концептуальні засади софориторики (професор Ю. Романенко), ідучи шляхом інтеґративності – єдності науки і мистецтва, в синтезі з поезією, музикою (класичною і духовною), живописом, скульптурою, архітектурою, а, головне, на засадах християнської етики, бо «Говоріть тільки слово будівне», – зазначає Святе Письмо.

У статті «Роль мови в системі естетичного виховання школярів»

автор аналізує естетику мови, спираючись на досягнення філософії, психології, історії, культури пощо. Є.П. Голобородько поглиблено висвітлює проблему духовного виховання в статті «Духовність особистості учня і роль російської мови в її вихованні», розвиваючи відому тезу про змістову реформу освіти в Україні через перехід до нової освітньої моделі – від школи Знання до школи Культури і Духовності.

«Злоякість багатослів'я», мовленнєве безкультур'я, інфляцію слова авторка пропагує подолати спільними зусиллями через виховання духовно-моральної культури особистості крізь призму мови, слова, зокрема, комплексу виховних впливів російської мови, що певною мірою корелюється із впливами української (державної) мови, маперинської мови для українців, громадян України.

Авторка подає системно-логічну парадигму аналізу взаємозв'язаних аспектів вивчення мови: синхронно-лінгвістичний, історико-лінгвістичний, порівняльно-лінгвістичний, лінгво-країнознавчий, онтологічний, психо-лінгвістичний, лінгво-стилістичний, лінгво-методичний. Слідом за велетами Духу і Слова О. Преображенським, Л. Щербою, проф. Рибніковим, К. Станіславським та ін. Є.П. Голобородько вводить читача в їхній широкий світ художнього, духовно високого слова, плекаючи розум і серце підроспаючого покоління, спираючись на цінності гуманістичного мистецтва і культури, вивищуючи авторитет учителів-словесників, «людей особливої прип'ягальності, великої душі». З цим не можна не погодитися, згадавши геніальну Лесю Українку: «У всіх людей одна є спільна мова – братерська любов».

У IV розділі «Самостійна робота учнів» Є.П. Голобородько розглядає низку методичних проблем:

- Методичні матеріали для вступників у вузи.
- Рецензії.
- Культура мовлення. Орфоепія.
- Методика навчання лексикології.
- Методика навчання морфології.
- Методичні рекомендації та навчально-методичні посібники.
- Методика орфографії.
- Граматична стилістика.

- Розвиток мовлення.
- Методика викладання російської мови у вищій школі.
- З досвіду роботи вчителів-словесників.

Цікавими, корисними для освітян та державних управлінців будуть погляди Є.П. Голобородько та І.В. Полянської, викладені у статті «Формування навичок професійного спілкування як основна складова виховання гуманітарно-технічної еліти нового типу і Болонський процес», де викладаються основи елітології крізь призму науково-практичного досвіду шляхом демократизації, плекання потенційної еліти – студентства технічних університетів.

Спеціалісти-лідери нині перебувають під постійним науковим «оком» багатьох науковців, але педагогічна онтософія Є.П. Голобородько висвітлює цікаві авторські комунікативні, духовно-моральні, культурологічні виміри. Саме про роль культури, моральності гарно висловився Д.С. Ліхачов: «Без культури немає і моральності. Без елементарної моральності не діють соціальні закони».

Фундаментальна праця Є.П. Голобородько «Педагогічна онтософія: проблеми і перспективи» не лише ґрунтовно висвітлює проблеми реформування освіти на рівні лінгводидактики, але й висвітлює шляхи, способи, методи їхнього перспективного розв'язання, спираючись на прогресивний вітчизняний та світовий досвід. Ця книга – науково-методичний орієнтир для вчителів-словесників, усіх, хто прагне до творчих пошуків, звершень у благородній, високій логосфері України.

На цьому шляху нас усіх можуть чекати відкриття й поразки, знахідки і втрапи, але, за словом поета, «Пусть чаще к нам слетают вдохновенье!».

Благодатне і прекрасне слово Життя і Мудрості – золотий ключ до щастя особистості, процвітання суспільства, духовної величі полікультурного народу, про що так палко пророкував геніальний Т.Г. Шевченко (автор «Кобзаря» і «Букваря Южноруського»): «Возвеличимо на диво і розум наш, і наш язык».

У кінці свого земного шляху поет-пророк Т.Г. Шевченко створив навчальну книгу для дітей, бо усвідомлював велику роль освіти крізь

призму Слова. Вона стала його Лебединою Піснею, яка гідно стала поряд із безсмертним «Кобзарем».

Отже, освіта – це потужний стратегічний ресурс суспільства, який має випереджальний ефект, бо це освіта, яка усвідомлює, що у ноосферному суспільстві не маперія, енергія, інформація сама по собі, а сформовані на їх основі цілісне мислення, культура серця є об'єктами уваги, які здатні породити нові, прогресивні технології.

Імідж демократичної високоосвіченої України нині формується зусиллями творчих педагогів, вихователів, учених-новаторів, усіх освітян, прогресивними представниками державного апарату, які творять засади гуманної та духовної освіти на кращих здобутках світової цивілізації минулого й сучасності в синтезі з вітчизняними дослідженнями, діють в ім'я консолідації соборних зусиль на основі широкого конструктивізму, власної добросесної ментальності: Україноцентризму, кордоцентризму, логоцентризму, дипиноцентризму, аби прислужитися громадянському розвою суспільства і безсмертю народу.

Гарантом реформування освіти в Україні є Вчитель від Бога, папріот-гуманіст, про якого К.Д. Ушинський мудро говорив як про «охоронця святих заповітів», «могутнього рапоборця істини і добра», а громадськість називає Довіреним народу, її Совістю.

Якщо розуміти демократію – не владою всіх, а служінням усіх, за словом Ліни Костенко, то Євдокія Петрівна Голобородько – яскравий приклад дії Тексту-Життя, ціложиттєвого служіння словом своєму народу, аби зберегти й розвинути гуманітарну ауру України Щасливої.

ІІІ. ІНТЕРВ'Ю ПРОФЕСОРА Г.М. САГАЧ ІЗ ПРОФЕСОРОМ Я.Ю. ГОЛОБОРОДЬКОМ

«МОЯ МАМА – КУЛЬТОВА ЛЮДИНА»

«Такі лунки удари серця...»

(Ю.К. Голобородько)

Питання:

– Що Вам запам'яталося з дитинства?

Відповідь:

– Про це можна написати окрему книжку. Якщо дуже стисло, то запам'яталося, скажімо, як до нас, до мами й папи, приходили гості. Приходили досить часто. Збиралися гості дружно й сім'ями – сім'я Зикових, сім'я Жакоміних, сім'я Сприжньових, сім'я Висоцьких, сім'я Глуценків, і всі збираються разом. Це все було жваво, з вигадками, з веселими розповідями і душевним спілкуванням. Так хотілося б зараз – якби це було можливо – побачити всіх цих друзів мами й папи разом...

Питання:

– Яку рису мами Ви хочете особливо виділити?

Відповідь:

– Мама дуже любить людей, і цю рису цінують десятки пих, кому мама допомагала і продовжує допомагати. Коли настають свята, мамі дзвонять не один чи другий десяток – а сотні людей. І чимало приходять у гості, провідати й поспілкуватись. Моя мама – кульпова людина.

Питання:

– За що Євдокія Петрівна частіше всього Вас хвалила?

Відповідь: – Після того, як я завершив навчання в Херсонському педагогічному інституті, поїхав учителювати на Полтавщину. Мама підтримала це рішення, в неї не було сумнівів, що це варто зробити. Це виявився один із найбільш захоплюючих періодів у моєму житті. Мама дуже багато розпитувала про те, як проходила моя робота в полтавському селі. Їй давала дуже цінні поради.

Питання:

– За що мама Вас криптикувала?

Відповідь:

– Найчастіше за те, що я надто багато сидів за книжками тоді, коли можна було провести час на свіжому повітрі, скажімо, в Станіславі, де була раніше прекрасна природна аура на лимані. Узагалі мама дуже любила станіславський берег, це чудове – як я зараз розумію – місце для відпочинку й душі.

Питання:

– Чи легко дітям зростати у родині видатних батьків?

Відповідь:

– Скажу так: природно. Природно зростати в такій родині. Починаєш раніше, ніж інші, розуміти смак і внутрішню насолоду життя. І взагалі розвиватися в такій сім'ї – це дуже цікаво, навіть захоплююче.

Я.Ю. ГОЛОБОРОДЬКО,
доктор філологічних наук, професор,
завідувач кафедри ХАНО

IV. ЖІНКА, ЯКА ДАРУЄ БЛАГО (ОЛЕНА МАЛЕНКО)

«Пишучи про жінок, про їхні слова і вчинки, ти наперед розумієш, що не напишеш усієї правди. Уся правда має лишатись поза віршами, вона не вкладається в літери, розламає рядки й вихолоджує розділові знаки».

(СЕРГІЙ ЖАДАН)

Вочевидь, істини відкриваються більше поетам, ніж звичайним людям, тож думки й передбачення митців можна сприймати на віру, як Божі одкровення. Хіба посперечаєшся з тим, що про жінку майже не реально написати всієї правди, бо на те Вона й Жінка, щоби бути неосяжною, незбагненною до кінця не лише світові, а навіть і собі. Тому так складно вміщувати в літери й слова все те, що думаєш про Жінку, як відчуваєш її душу, як сприймаєш її дії та вчинки.

І все ж спробувати варто. Особливо, коли йдеться про Жінку, яка вийшла за межі власного існування, ставши частиною буття багатьох

людей, і більше того, вплинувши на їхнє життя. Такі Жінки на виду в усіх, їх шанують, наслідують, ними захоплюються, схиляються перед їхньою мудрістю, цінують їхнє вміння й бажання допомагати людям та звичку вирішувати купу не своїх проблем.

За всім цим – велика робота духу й розуму, здатність планувати й організовувати життєвий простір за власним сценарієм, у якому діють чітко визначені пріоритети й цінності. Але чи можемо ми знати насправді, чим живе душа цієї Жінки, що бачить вона уві сні й взагалі яких кольорів її сні? І з чим пов'язана перша зморшка на її чолі й від чого можуть загорітися очі, відлунюючи молодість і завзятість?

У цьому пізнанні щастить зазвичай тим, хто поруч – не лише рідним, а й подругам і близьким за духом колегам, адже перед ними можна бути природною й без маски. Та завжди є ті, хто вперше входять у приватний простір такої Жінки, переживаючи з великим хвилюванням момент зустрічі, від якої, можливо, залежить подальше життя.

Я пережила ці хвилювання. Уявляла, як це буде. Що Вона скаже. Як подивиться на мене. Що подумає про мене. Прийме чи не прийме мене. Хоча ми були знайомі заочно, часто розмовляючи по телефону, і нас зв'язувала людина, близька нам обом.

Це відбулося просто: я зайшла з посмішкою й обіймами – і так само з посмішкою й відчутним теплом і щирістю потрапила в її обійми. Жінка прийняла Жінку. Повірте, це дорого вартує, якщо за цим – довіра й надія, очікування душевної близькості, порозуміння і сподівань на добре майбутнє.

З того часу минуло вже багато років. Ми стали близькими. Ми можемо говорити про сокровенне, жіноче, не ризикуючи бути незрозумілими. У нас є свої жіночі таємниці, які ми довіряємо одна одній, не криючись та усвідомлюючи вагу цих сповідей. Є спільні жіночі слабкості, з яких ми радіємо й пішимося. Бо ми – Жінки, незбагненне Боже створіння!

І головне: ми відкриваємо разом нові світи! І в цьому справджується велика сила цієї великої Жінки – вміння побачити світ по-новому, в іншому ракурсі, іншому освітленні, іншій перспективі. За цим – також

потужна робота духу.

Ми різні енергетикою. Але це той випадок, коли наші емоційні коливання не заважають, а доповнюють: мене сплише й врівноважує її виваженість і мудрість, а мої експресія й імпульсивність додають їй настроя й понусу.

Мене прийняла її родина, подруги, однодумці, мені записно в цьому колі, бо воно насичене радістю, позитивом і любов'ю. І саме Вона задає тональність цій життєствердній мелодії, налаштовуючи всіх на гармонію і взаєморозуміння.

Що варто поваги, так це її доброзичливість і відкритість у стосунках з людьми – рідними, друзями, колегами, учнями. Що варто поцінування, так це її розум, постійна робота інтелекту, чіткість і логічність думки. Що варто захоплення – її потужна сила життя й віра в його довговічність.

Ось такий виходить портрет Жінки, яка певною мірою змінила й моє буття. За що я їй безмежно вдячна. Її ім'я – Євдокія. Давньогрецькою – «благовоління». За повір'ям, свята Євдокія зберігала ключі від весняних вод, які були потрібні для майбутнього врожаю.

Так і йде Вона життям – даруючи Благо тим, хто його потребує, і міцно примаючи в руках і серці ключі своєї долі й тих, хто поруч.

У день високого ювілею бажаю Євдокії Пепрівні, насамперед, здоров'я, життєвої енергії, світанкової радості, натхнення на нові мрії, плани, проекти й задоволення від їхнього здійснення!

Звичайно, написані слова й рядки не вмістили всього того, ким є ця Жінка для мене. Та чи варто писати багато, якщо Життя завжди багатше за мову?..

З повагою, визнанням та любов'ю
ОЛЕНА МАЛЕНКО,
доктор філологічних наук, професор,
дружина К. Ю. Голобородька

У. ІНТЕРВ'Ю ПРОФЕСОРА Г.М. САГАЧ ІЗ ПРОФЕСОРОМ К.Ю. ГОЛОБОРОДЬКОМ

«МОЯ МАМА – КУЛЬТОВА ЛЮДИНА»

«І зостанеться в серці назавжди...»

(Ю.К. Голобородько)

Питання:

– Розкажіть, будь ласка, про Ваше золоте дитинство.

Відповідь:

– Часто згадую часи дитинства. Це і спілкування в родині, навчання в Херсонській загальноосвітній школі №47, заняття в спортивних секціях вільної боротьби, боксу, веслування на байдарках, перебування в Зеленівці, літні канікули в Станіславі, спільні сімейні поїздки і подорожі.

Питання:

– Якою Ви запам'ятали на все життя Вашу родину?

Відповідь:

– Нашу сім'ю запам'ятав дружною, оптимістичною, працелюбною, щирою, доброю. Завжди підтримувалися родинні цінності з усвідомленням взаємодії і взаємодопомоги. Родинні стосунки об'єднували і рідних з маминого боку, і рідних з таткового боку. Це надавало сили і впевненості.

Питання:

– Яке ваше улюблене родинне фото?

Відповідь:

– Є декілька моїх улюблених родинних фотопрографій. Найбільш пам'ятними є ті, які були зроблені у фотомайстерні. Це був окремий ритуал – планування, підготовка одягу, сімейний вихід, фотографування, а потім – кафе, морозиво, тістечка.

Питання:

– Опишіть улюблену рису характеру Євдокії Петрівни.

Відповідь:

– У мами є чимало знакових рис, які і створюють унікальність її натури. Найголовнішими можна назвати такі: уміння кожного зрозуміти і допомогти, велика працездатність, доброта і мудрість.

Питання:

– Образ Вашої мапусі й літературні асоціації?

Відповідь:

– Безумовно, це образ мами в поезії, прозі, піснях. Упевнений, що буде окремий літературний твір, і образ нашої мами буде в ньому центральним.

Питання:

– Улюблене хоббі Вашої матері?

Відповідь:

– Мама любить читати, подорожувати, відвідувати концерти, а найбільше, думаю, любить співати.

Питання:

– Чи вона часто сміялася?

Відповідь:

– Позитивний стан душі виявляється в умінні жартиувати, розповісти веселу бувальщину, анекдот. Сміх, гумор у мами – щодня і в найрізноманітніших ситуаціях.

Питання:

– Чи засмучували Ви свою матір?

Відповідь:

– Найбільше нам, синам, і мені особисто хотілося робити все так, щоб не було жодного мотиву для смутку.

Питання:

– За що Євдокія Петрівна частіше всього Вас хвалила?

Відповідь:

– Тональність маминого спілкування завжди мала позитивний і спонукальний характер. Тому це сприймалося з добром, а хвалила за вчинки, за успіхи, за допомогу.

Питання:

– За що критикувала?

Відповідь:

– Власне, критику і не пригадаю. Певні оцінні висловлювання і характеристики підводили до усвідомлення, що щось не так.

Питання:

– Чи були у Вас суперечки з однолітками?

Відповідь:

– Очевидно, спостереження за взаєминами в сім'ї між мамою, папом, братом, рідними впливали і на моє формування. Із однолітками і в школі, і в спортивних секціях, і у дворі були дружні, повариські, партнерські відносини.

Питання:

– Які квіти любить Євдокія Петрівна?

Відповідь:

– Мама любить проянди, чорнобривці, польові квіти.

Питання:

– Які книги?

Відповідь:

– Читає мама багато. Це не лише наукова література, а й художні твори, як російської, так і української класики. Перед кожною відпусткою щороку мама відбирає по кілька книг, які має намір найближчим часом прочитати.

Питання:

– Які спектаклі?

Відповідь:

– Мама любить театральні постановки відомих столичних труп, професійних акторів Херсонського театру і відвідує постановки самодіяльних майстрів.

Питання:
– Які фільми?

Відповідь:

– Ціла низка фільмів про життя, суспільні події, проблеми і конфлікти, війну є кінематографічною класикою, яку мама по можливості переглядає. Я пам'ятаю, як у дитинстві всією сім'єю збиралися вечорами перед телевізором і дивилися «Сімнадцять миттєвостей весни».

Питання:
– Чим Ви прагнули порадувати серце матері?

Відповідь:

– Порадувати хочеться щодня доброю звісткою, вчинком, допомогою, оптимізмом, жартом, подарунком, квітами.

Питання:
– Чи все Вам вдалося зробити для її щастя?

Відповідь:

– Намагаємося вгадувати бажання і мрії мами. Ще є багато планів створення щасливих днів і подій.

Питання:
– Чи сумували Ви (дітьми), коли мама була зайнята роботою?

Відповідь:

– Увесь наш час був розпланований, розписаний. Це і навчання, заняття в гуртках і секціях, громадська робота, допомога по господарству, перебування в піонерських таборах, робота в період ліпніх канікул. Тому сумування в очікуванні мами з роботи не було, треба було багато чого встигати.

Питання:
– Які мудрі настанови Ви отримали в дитинстві від Євдокії Петрівни?

Відповідь:

– Життєві настанови формувалися усім життям мами і тата. Це шанобливе ставлення до людей, працелюбність, доброта, готовність допомагати, відповідальність, добросовісність, любов до життя.

Питання:

– Чи любите Ви критику з боку батьків?

Відповідь:

– Ми потребуємо поради, звертаємося за коментарями і підказками, щоб усе врахувати і зробити правильні висновки і кроки.

Питання:

– Що засмучує душу Євдокії Петрівни в життєвому морі?

Відповідь:

– Маму хвилюють проблеми наших рідних і драматичні події в суспільстві.

Питання:

– Що найбільше її тішило?

Відповідь:

– Найбільше тішать маму радісні події і стани в житті рідних, близьких, друзів, однодумців, свята в сім'ї і суспільстві.

Питання:

– Який подарунок Євдокії Петрівни запам'ятався із дитинства?

Відповідь:

– Мамині подарунки нам дуже дорогі. Мама любить це робити, як у дитинстві, так і зараз нам, дорослим. Особливо запам'ятався дерев'яний коник, на якому я катався і який довго переїжджав із нами по різних квартирах.

Питання:

– Що Ви подарували пам'ятного своїй мамусі?

Відповідь:

– Ми любимо дні народження мами, жіночий день, Новий рік, День учителя, День знань і хочемо радувати подарунками. Присвячуємо мамі книги, пісні, публікації.

Питання:

– Який мамин наряд Вам особливо подобається?

Відповідь:

– До своїх нарядів мама підходить концептуально. У нас є пам'ятна дуже вдала фотографія, на якій особливо виокремлений образ мами в оригінальному наряді.

Питання:

– Що Ви бажаєте своїй улюбленій мамусі?

Відповідь:

– Бажань, безперечно, є багато. Ми їх зичимо і у святкові дні, і у вихідні, і щодня. Це побажання миру і благополуччя, добра і здоров'я, оптимізму і впевненості, наукових досягнень і суспільного визнання, любові рідних і близьких, життя щасливого.

Питання:

– Що Ви побажаєте усім Матерям?

Відповідь:

– Усім матерям побажаю, щоб їх радували діти, приносили щастя, життєві досягнення.

Питання:

– Чи щасливі Ви такою родиною?

Відповідь:

– Наша велика родина – це наше щастя.

Питання:

– Чи легко дітям зростати у родині видатних батьків?

Відповідь:

– У нашій сім'ї члена Національної спілки письменників України і Національної спілки журналістів, Заслуженого журналіста України Юрія Костянтинівича Голобородька і доктора педагогічних наук, професора, академіка, Заслуженого діяча науки і техніки України Євдокії Петрівни Голобородько ми навчалися, працювали, виконували домашні обов'язки, підтримували родинні традиції, успадкували сімейні цінності, робили це з радістю і задоволенням.

К.Ю. Голобородько,
доктор філологічних наук, професор

VI. СПИСОК ПУБЛІКАЦІЙ

1. Голобородько Е. П. Из опыта воспитательной работы со студентами-каракалпаками / Е. П. Голобородько, Н. Т. Громова // Русский язык и литература в узбекской школе. – 1969. – № 5. – С. 129-133.
2. Голобородько Е. П. Дружна сім'я / Е. П. Голобородько // Наддніпряньська правда. – 1972. – № 9. – С. 3.
3. Голобородько Е. П. Конференция молодых словесников / Е. П. Голобородько // Радянська освіта. – 1973.
4. Голобородько Е. П. Рекомендации по реализации принципов преемственности и перспективности в условиях параллельного изучения русского и украинского языков (на материале морфологии) : ротепринт / Е. П. Голобородько. – Херсон, 1974. – 45 с.
5. Голобородько Е. П. Интерференция при изучении глагола на уроках русского языка в школах с украинским языком обучения и пути ее преодоления / Е. П. Голобородько // Материалы Всесоюзной научной конференции по проблемам обучения русскому языку в условиях близкородственного билингвизма. – Минск, 1975. – С. 128-131.
6. Голобородько Е. П. О творческом подходе к обучению детей / Е. П. Голобородько // Начальная школа. – 1975. – № 1. – С. 16-18.
7. Голобородько Е. П. Об учебниках русского языка для национальных школ / Е. П. Голобородько // Народное образование. – 1975. – № 3.
8. Голобородько Е. П. Преемственность и перспективность при изучении глагола в V классе школ с украинским языком обучения / Е. П. Голобородько // Методика преподавания русского языка и литературы : Республиканский научно-методический сборник. – К. : Рад. шк., 1975. – Вып. 10 – С. 95-106.
9. Голобородько Е. П. Вивчення дієприкметника в школах з російською мовою викладання / Е. П. Голобородько // Українська мова і література в школі. – 1975. – № 9. – С. 65-71.
10. Голобородько Е. П. Про вивчення дієслова в школах з російською мовою навчання / Е. П. Голобородько // Українська мова і література в школі. – 1975. – № 6. – С. 57-64.
11. Голобородько Е. П. Вивчення дієприслівника в школах з російською мовою навчання / Е. П. Голобородько // Українська мова і література в школі. – 1976. – № 10. – С. 78-83.
12. Голобородько Е. П. Преемственность и перспективность в преподавании русского языка в начальных и средних классах / Е. П. Голобородько // Совершенствование теории и практики обучения русскому языку в школе : материалы республиканской научно-практической конференции. – Одесса, 1976. – К. : Рад. шк., 1978. – С. 173-175.
13. Голобородько Е. П. Наступність і перспективність у викладанні мови / Е. П. Голобородько // Українська мова і література в школі. – 1976. – № 7. – С. 70-76.
14. Голобородько Е. П. Наступність у вивченні іменника на уроках української мови у школах з російською мовою навчання / Е. П. Голобородько // Методика викладання української мови і літератури : Республіканський науково-методичний збірник. – К. : Рад. шк., 1976. – Вып. 7. – С. 102-111.
15. Голобородько Е. П. Преемственно-перспективные связи при изучении причастия / Е. П. Голобородько // Русский язык и литература в школах УССР. – 1977. – № 4. – С. 56-62.
16. Голобородько Е. П. Методика изучения русского глагола в условиях близкородственного двуязычия (на материале русского языка в школах с украинским языком обучения) : автореф. дис. ... канд. пед. наук / Е. П. Голобородько. – М., 1978. – 24 с.
17. Голобородько Е. П. Опрацювання безособових дієслів і безособових речень в школах з російською мовою навчання / Е. П. Голобородько // Українська мова і література в школі. – 1980. – № 4. – С. 61-64.
18. Голобородько Е. П. Типология упражнений по русскому языку в условиях близкородственного двуязычия / Е. П. Голобородько // Методологические и методические вопросы интенсификации преподавания русского языка : сборник статей. – Одеса, 1980. – С. 17-19.

19. Голобородько Є. П. Художній переклад на уроках розвитку мовлення / Є. П. Голобородько // Українська мова і література в школі. – 1981. – № 3. – С. 53-58.
20. Голобородько Е. П. Наставник и молодой коллега / Е. П. Голобородько // Русский язык и литература в школах УССР. – 1982. – № 1. – С. 53-58.
21. Голобородько Є. П. Методика підготовки доповідей і тез у 8 класі / Є. П. Голобородько // Українська мова і література в школі. – 1982. – № 2. – С. 49-53.
22. Голобородько Е. П. Методические рекомендации по повышению культуры русской речи учащихся-украинцев на уроках русского языка (ударение и орфоэпия) / Е. П. Голобородько, Ю. А. Мухамеджанов. – Херсон, 1982. – 23 с.
23. Голобородько Е. П. Усвоение и активизация общественно-политической лексики на уроках русского языка / Е. П. Голобородько, Ю. А. Мухамеджанов // Русский язык в узбекской школе. – 1983. – № 1. – С. 17-20.
24. Голобородько Е. П. Человека труд красит / Е. П. Голобородько // Русский язык в школах УССР. – 1983. – № 6.
25. Голобородько Є. П. Творча робота за картиною / Є. П. Голобородько // Українська мова і література в школі. – 1983. – № 8. – С. 58-64.
26. О мерах по дальнейшему совершенствованию изучения и преподавания русского языка : методические рекомендации / Е. П. Голобородько, Л. И. Минина, Г. М. Горячая, Н. А. Левашова. – Херсон, 1983. – 74 с.
27. Голобородько Е. П. О звуковом пособии по русскому языку для 4 класса школ с украинским языком обучения / Е. П. Голобородько // Теория и практика создания учебно-методических комплексов по русскому языку для национальной школы : тезисы доклада на Всесоюзной научно-практической конференции. – М., 1984. – С. 37-38.
28. Голобородько Е. П. Пути повышения эффективности обучения русскому языку в условиях близкородственного двуязычия : программа спецкурсов и семинаров опорной кафедры русского языка / Е. П. Голобородько. – Одесса : ОГУ, 1984. – С. 57-58.
29. Голобородько Е. П. Роль раздела «Лексика» в школьном преподавании русского языка / Е. П. Голобородько // Семантика языка и текста : тезисы межвузовской научной конференции, 15-17 мая 1984 г., Кировоград. – Кировоград, 1984. – С. 189-190.
30. Голобородько Е. П. Русский язык – язык межнационального общения и единения народов СССР : материалы в помощь лектору / Е. П. Голобородько. – Херсон, 1984. – (Сборник Общества «Знания»).
31. Голобородько Е. П. Формы работы по культуре русской речи в условиях параллельного изучения русского и украинского языков / Е. П. Голобородько // Культура русской речи в национальных республиках. – К. : Наук. думка, 1984. – С. 163-165.
32. Русский язык: Экспериментальный учебник для 4 класса школ УССР с русским языком обучения / Е. П. Голобородько, Н. И. Белик, Л. И. Минина, Г. А. Михайловская. – К. : Рад. шк., 1984. – 222 с.
33. Голобородько Е. П. Звуковое пособие к учебнику русского языка для 4 класса школ с украинским языком обучения [Звукозапись] / Е. П. Голобородько, Г. А. Михайловская, Л. И. Минина. – М. : Мелодия, 1985. – 12 пластинок.
34. Голобородько Е. П. Научная организация труда школьника в процессе изучения русского языка / Е. П. Голобородько // Русский язык – язык межнационального общения, дружбы и сотрудничества народов СССР : тезисы Республиканской научно-практической конференции, 24-26 октября 1985 г. – Кировоград, 1985. – С. 189-190.
35. Голобородько Е. П. Особенности упражнений по русскому языку в условиях близкородственного украинско-русского двуязычия / Е. П. Голобородько // Методика преподавания русского языка и литературы : Республиканский научно-методический сборник. – К. : Рад. шк., 1985. – Вып. XVII. – С. 58-66.

36. Голобородько Е. П. Предисловие к методическим рекомендациям Г. А. Михайловской по развитию устной речи учащихся 5 классов (в условиях украинско-русского двуязычия) / Е. П. Голобородько. – Херсон, 1985. – 14 с.
37. Голобородько Е. П. Рецензия / Е. П. Голобородько // Русский язык и литература в школах УССР. – 1984. – № 6. – С. 78. – Рец. на кн. : Закономерности усвоения родной речи / Л. П. Федоренко. – М. : Просвещение, 1985. – 158 с.
38. Голобородько Е. П. Содержание и виды работ по предупреждению ошибок / Е. П. Голобородько, О. В. Бойко // Русский язык и литература в средних учебных заведениях УССР. – 1985. – № 7. – С. 39-45.
39. Русский язык: Экспериментальный учебник для 5 класса школ УССР с русским языком обучения / Е. П. Голобородько, О. В. Бойко, Г. А. Михайловская, С. В. Филиппова. – К. : Рад. шк., 1985. – 255 с.
40. Голобородько Е. П. Методика морфологии / Е. П. Голобородько, Г. М. Иваницкая, Н. А. Пашковская // Методика изучения русского языка : монография. – К. : Рад. шк., 1986.
41. Русский язык: Экспериментальный учебник для 6 класса школ УССР с русским языком обучения / Е. П. Голобородько, О. В. Бойко, Г. А. Михайловская, С. В. Филиппова. – К. : Рад. шк., 1986. – 184 с.
42. Голобородько Е. П. Предисловие к методическим рекомендациям Г. А. Михайловской по развитию устной речи учащихся 6 классов / Е. П. Голобородько. – Херсон, 1986.
43. Голобородько Е. П. Вопросы образования и воспитания в педагогической системе Л. Н. Толстого / Е. П. Голобородько, Я. Ю. Голобородько // Материалы XVIII Толстовских чтений. – М., 1986. – Деп. в ИНИОН Академии наук СССР 12.05.86.
44. Голобородько Е. П. Специфика организации и проведения обобщающих уроков русского языка в условиях близкородственного двуязычия / Е. П. Голобородько // Республиканский семинар методистов русского и украинского языка и литературы : сборник статей, 11-12 апреля 1986 г. – Житомир, 1986.
45. Голобородько Е. П. Рецензия / Е. П. Голобородько // Русский язык и литература в средних учебных заведениях УССР. – 1986. – № 5. – С. 76. – Рец. на кн. : Воспитание у учащихся интереса к изучению русского языка / И. М. Подгаецкая. – М. : Просвещение, 1985. – 207 с.
46. Голобородько Е. П. Уроки русского языка в 5-6 классах школ с украинским языком обучения : пособие для учителя / Е. П. Голобородько. – К. : Рад. шк., 1986. – 224 с.
47. Русский язык: Экспериментальный учебник для 7 класса школ УССР с русским языком обучения / Е. П. Голобородько, О. В. Бойко, Г. А. Михайловская, С. В. Филиппова. – К. : Рад. шк., 1987. – 159 с.
48. Голобородько Е. П. Специфика обучения морфологии русского языка в условиях близкородственного двуязычия / Е. П. Голобородько // Октябрь и наука : тезисы областной научно-практической конференции. – Херсон, 1988. – С. 53-54.
49. Русский язык: Экспериментальный учебник для 8 класса школ УССР с русским языком обучения / Е. П. Голобородько, О. В. Бойко, Г. А. Михайловская, С. В. Филиппова. – К. : Рад. шк., 1988. – 159 с.
50. Голобородько Е. П. Преимущество в процессе обучения учащихся русскому языку в 5 классе : методические рекомендации / Е. П. Голобородько, Е. И. Левандовская. – Херсон, 1989. – 10 с.
51. Голобородько Е. П. Роль лингвострановедения в обучении русскому языку как иностранному / Е. П. Голобородько, Т. Б. Якименко // Актуальные вопросы филологии : материалы региональной студенческой конференции. Методические рекомендации. – Херсон, 1989. – С. 93.
52. Голобородько Е. П. Сколько языков ты знаешь... / Е. П. Голобородько // Русский язык и литература в средних учебных заведениях Украины. – 1989. – № 9. – С. 12-13.

53. Голобородько Е. П. Установление связей с другими науками в процессе преподавания методики русского языка / Е. П. Голобородько // Межпредметные связи в системе профессиональной подготовки учителя : материалы научной конференции. – Херсон, 1989. – С. 37-38.
54. Русский язык: Пробный учебник для 5 класса школ УССР с русским языком обучения / Е. П. Голобородько, Н. И. Белик, Л. И. Минина Г. А. Михайловская. – К. : Рад. шк., 1989. – 223 с.
55. Голобородько Е. П. Звуковое пособие к учебнику русского языка для 5 класса школ с украинским языком обучения [Звукозапись] / Е. П. Голобородько, Г. А. Михайловская. – М. : Мелодия, 1990. – 7 пластинок.
56. Голобородько Е. П. Изучение частиц в условиях близкородственного двуязычия / Е. П. Голобородько // Здійснення ленінської національної політики на Донбасі : тези республіканської конференції. – Донецьк, 1990.
57. Голобородько Е. П. Как мы развиваем интерес к учительской профессии / Е. П. Голобородько // Материалы межвузовской научно-практической конференции, посвященной вопросам совершенствования подготовки учителя. – Херсон, 1990. – С. 148-150.
58. Голобородько Е. П. Коллеги из Азербайджана на Украине / Е. П. Голобородько // Русский язык и литература в азербайджанской школе. – 1990. – № 3. – С. 60-61.
59. Голобородько Е. П. Методическое осмысление учебного материала учителями украинского и русского языков / Е. П. Голобородько // Шляхи посилення практичної спрямованості у викладанні близькоспоріднених (української і російської) мов : тези доповідей обласної науково-методичної міжвузівської конференції. – Одеса, 1990. – С. 18-19.
60. Голобородько Е. П. Элементы сотворчества преподавателя и студентов в процессе усвоения методики русского языка / Е. П. Голобородько // Актуальные вопросы изучения в вузе курса «Методика преподавания русского языка и литературы в школе» : материалы научно-практической конференции. – Нежин, 1990. – С. 20-22.
61. Русский язык: Пробный учебник для 6 класса школ с русским языком обучения / Е. П. Голобородько, О. В. Бойко, Г. А. Михайловская, С. В. Филиппова. – 2-е изд., дораб. – К. : Рад. шк., 1990. – 256 с.
62. Голобородько Е. П. Преемственность и перспективность обучения русскому языку в 5 классах : методические рекомендации / Е. П. Голобородько. – Херсон, 1991.
63. Голобородько Е. П. Творчество – основа формирования интереса к учительской профессии / Е. П. Голобородько // Вопросы научной и профессиональной подготовки учителей : материалы психолого-педагогического семинара. – Херсон, 1991. – С. 137-139.
64. Голобородько Е. П. Теория и практика обучения морфологии русского языка в условиях близкородственного двуязычия : автореф. дис. доктора пед. наук / Е. П. Голобородько. – М., 1991. – 38 с.
65. Голобородько Е. П. Эмоциональное воздействие лингвистических знаний и способов их усвоения / Е. П. Голобородько // Формирование эстетического отношения к искусству: в 6-ти томах. – М., 1991. – Т. IV. – С. 54-58.
66. Русский язык: Пробный учебник для 7 класса школ с русским языком обучения / Е. П. Голобородько, Н. И. Белик, Л. И. Минина Г. А. Михайловская. – 2-е изд., дораб. – К. : Рад. шк., 1991. – 240 с.
67. Русский язык: Учебник для 5 класса школ с русским языком обучения / Е. П. Голобородько, Н. И. Белик, Л. И. Минина Г. А. Михайловская. – К. : Рад. шк., 1991. – 238 с.
68. Голобородько Е. П. Звуковое пособие к учебнику русского языка для 5 класса школ с украинским языком обучения [Звукозапись] / Е. П. Голобородько, Л. И. Минина, Г. А. Михайловская. – М. : Мелодия, 1992. – 12 пластинок.
69. Голобородько Е. П. Направления активной профессионализации учебного процесса по методике русского языка / Е. П. Голобородько // Современные проблемы подготовки учителя : материалы межвузовской научно-педагогической конференции. – Херсон, 1992 – С. 58-59.

70. Голобородько Е. П. Пути совершенствования устной речи учащихся / Е. П. Голобородько, С. В. Драмарецкая // Тезисы научной студенческой конференции. – Херсон : ХОПИ, 1992. – Вып. 1.
71. Голобородько Е. П. Упражнения-переводы и сопоставительная семантика на уроках русского языка / Е. П. Голобородько // Материалы республиканской научной конференции, 1992 р., Киев-Черкаassy. – К., 1992. – С. 200-201.
72. Голобородько Є. П. Педагогічні роздуми М. Куліша / Є. П. Голобородько // До 100-річчя з дня народження М. Куліша : тези наукової конференції. – Херсон, 1992. – С. 92-93.
73. Голобородько Є. П. Роль і місце педагогічної практики у професійній підготовці вчителя-філолога / Є. П. Голобородько // Шляхи і засоби підготовки учителя української мови і літератури на сучасному етапі : матеріали наукової конференції. – Херсон, 1992. – С. 13-15.
74. Изучение русского языка в 5 классе школ с русским языком обучения : Пособие для учителя / Е. П. Голобородько, Н. И. Белик, Л. И. Минина, Г. А. Михайловская. – К. : Освіта, 1992. – 223 с.
75. Русский язык: Пробный учебник для 8 класса школ с русским языком обучения / Е. П. Голобородько, О. В. Бойко, Г. А. Михайловская, С. В. Филиппова. – 2-е изд., дораб. – К. : Освіта, 1992. – 291 с.
76. Русский язык: Учебник для 6 класса школ с русским языком обучения / Е. П. Голобородько, О. В. Бойко, Г. А. Михайловская, С. В. Филиппова. – 2-е изд., дораб. – К. : Освіта, 1992. – 272 с.
77. Голобородько Е. П. Лингводидактические основы реализации функциональной направленности в процессе изучения русского языка (морфологии) / Е. П. Голобородько, Т. В. Дивущак // Филологический анализ: теория, методика, практика : сборник тезисов студенческих и аспирантских научных исследований. – Херсон : ХГПИ, 1993. – Вып. 2. – С. 29.
78. Голобородько Е. П. Методические рекомендации по осуществлению функционального подхода в процессе обучения русскому языку / Е. П. Голобородько, Г. А. Михайловская. – Херсон, 1993. – 24 с.
79. Голобородько Е. П. Психологические предпосылки успешного усвоения морфологии русского языка в функциональном аспекте / Е. П. Голобородько // Филологический анализ: теория, методика, практика : сборник научных статей. – Херсон : ХГПИ, 1993. – С. 12-22.
80. Голобородько Е. П. Роль языка в системе эстетического воспитания школьников / Е. П. Голобородько, Н. Шевченко // Филологический анализ: теория, методика, практика : сборник тезисов студенческих и аспирантских научных исследований. – Херсон : ХГПИ, 1993. – Вып. 2. – С. 39.
81. Голобородько Є. П. Вивчення морфологічних одиниць за новою технологією : навчальний посібник для учителів і студентів / Є. П. Голобородько. – К. : Освіта, 1993. – 30 с.
82. Голобородько Є. П. Елементи педагогічної творчості на заняттях з методики викладання мов / Є. П. Голобородько // Формування творчої особистості вчителя для оновлювання національної школи : тези Всеукраїнської практичної конференції. – Умань, 1993.
83. Голобородько Є. П. Земля і воля: до проблеми творчого феномену Овсянико-Куликовського / Є. П. Голобородько // Класична педагогіка і філологія у світлі сучасних завдань шкільної і вузівської словесності : матеріали і тези обласної міжвузівської науково-практичної конференції, 7-10 жовтня 1993 року. – Одеса, 1993. – С. 41-43.
84. Голобородько Є. П. Проблеми виховання у повісті О. Гончара «Бригантина» / Є. П. Голобородько // Тези доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції, присвяченої 75-річчю від дня народження О. Гончара. – Херсон : ХІІІ, 1993. – С. 90-91.
85. Русский язык: Учебник для 7 класса школ с русским языком обучения / Е. П. Голобородько, О. В. Бойко, Г. А. Михайловская, С. В. Филиппова. – К. : Освіта, 1993. – 272 с.
86. Голобородько Е. П. Самостоятельная подготовка по русскому языку для поступающих в вузы (8 заданий) / Е. П. Голобородько // Джерела. – 1994. – № 33-34. – С. 7-8.

87. Голобородько Е. П. Элементы практической стилистики на уроках морфологии / Е. П. Голобородько // Филологический анализ: теория, методика, практика : сборник научных статей. – Херсон : ХГПИ, 1994. – Выпуск V. – С. 29-34.
88. Голобородько Є. П. Виконання «Закону про мови» членами кафедри лінгводидактики / Є. П. Голобородько // Шляхи реалізації «Закону про мови» в Південно-східному регіоні України : матеріали науково-практичної конференції, 14-16 березня 1994 р. – Херсон, 1994.
89. Общие сведения о языке / Е. П. Голобородько, Н. А. Пашковская, О. В. Бойко, Г. А. Михайловская // Абітурієнт : навчально-методичний посібник. – Херсон, 1994. – С. 30-33.
90. Русский язык: Учебник для 8 класса школ с русским языком обучения / Е. П. Голобородько, О. В. Бойко, Г. А. Михайловская, С. В. Филиппова. – К. : Освіта, 1994. – 253 с.
91. Голобородько Е. П. Основные факторы изучения русского языка в школах Украины на современном этапе / Е. П. Голобородько // Русское образование на Украине в контексте международного опыта. – К., 1995. – С. 26-34.
92. Голобородько Е. П. Социально-исторический фактор изучения русского языка в Украине на современном этапе / Е. П. Голобородько // Мировая культура: традиции и перспективы. – Херсон, 1995. – С. 7-13.
93. Голобородько Є. П. Блисне булавою – море закипить... (До 400-річчя від Дня народження Богдана Хмельницького) / Є. П. Голобородько // Наддніпрянська правда. – 1995. – № 107. – 21 вересня.
94. Голобородько Є. П. Завдання з російської мови для поступаючих у вузи / Є. П. Голобородько // Джерела. – 1995.
95. Голобородько Є. П. Контрольні роботи з російської мови / Є. П. Голобородько // Абітурієнт : навчально-методичний посібник. – Херсон, 1995. – С. 44-50.
96. Голобородько Є. П. Основні напрямки розвитку психолого-педагогічної науки в Україні / Є. П. Голобородько // Сучасні аспекти педагогічного процесу. – Херсон, 1995. – Вип. 1. – С. 3-6.
97. Голобородько Є. П. Роль мови у вихованні особистості учня / Є. П. Голобородько // Гуманітарна освіта і проблеми виховання молоді : матеріали і методичні рекомендації Всеукраїнської науково-практичної конференції, 14-15 березня 1995 р. – Херсон, 1995. – С. 66-67.
98. Голобородько Є. П. Українська пісня як засіб етноестетичного виховання / Є. П. Голобородько // Етноестетика праці вчителя. – К., 1995. – С. 29-31.
99. Русский язык: Пробный учебник для 9 класса школ с русским языком обучения / Е. П. Голобородько, Н. А. Пашковская, О. В. Бойко, Г. А. Михайловская, С. В. Филиппова. – 2-е изд., перераб. – К. : Освіта, 1995. – 205 с.
100. Русский язык: Учебник для 5 класса школ с русским языком обучения / Е. П. Голобородько, Н. И. Белик, Л. И. Минина, Г. А. Михайловская. – 3-е изд. – К. : Освіта, 1995. – 238 с.
101. Русский язык: Учебник для 6 класса школ с русским языком обучения / Е. П. Голобородько, О. В. Бойко, Г. А. Михайловская, С. В. Филиппова. – 2-е изд., перераб. – К. : Освіта, 1995. – 272 с.
102. Русский язык: Учебник для 7 класса школ с русским языком обучения / Е. П. Голобородько, О. В. Бойко, Г. А. Михайловская, С. В. Филиппова. – 2-е изд., перераб. – К. : Освіта, 1995. – 351 с.
103. Русский язык: Учебник для 8 класса школ с русским языком обучения / Е. П. Голобородько, О. В. Бойко, Г. А. Михайловская, С. В. Филиппова. – 2-е изд., перераб. – К. : Освіта, 1995. – 254 с.
104. Голобородько Е. П. Особенности изучения русского языка в школах Украины с русским языком преподавания в переходный период / Е. П. Голобородько, О. В. Бойко, Г. А. Михайловская // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. – 1996. – № 10. – С. 47-51.

105. Голобородько Є. П. Контрольні роботи з української мови / Є. П. Голобородько // Абитуриєнт : навчально-методичний посібник. – Херсон, 1996. – Вип. 6. – С. 48-55.
106. Голобородько Е. П. Взаимосвязанное изучение языков: проблемы и перспективы / Е. П. Голобородько // Диалог украинской и русской культур как фактор межэтнического согласия в Украине : материалы Международной научно-практической конференции, 24-25 октября 1996 г. – К., 1997. – С. 110-114.
107. Голобородько Е. П. Основные направления изучения частей речи в русском языкознании / Е. П. Голобородько // Сучасні аспекти педагогічного процесу. – Херсон, 1997. – Вип. II. – С. 3-8.
108. Голобородько Е. П. Преимущество-перспективные связи в процессе формирования грамотности учащихся начальной и средней школы / Е. П. Голобородько // Актуальні проблеми розбудови національної освіти : зб. наук. пр. / за ред. Ю. Беляєва. – Київ-Херсон : Пілотні школи, 1997. – Ч. I. – С. 50-53.
109. Голобородько Е. П. Совместное планирование занятий учителями родного и русского языков / Е. П. Голобородько // Актуальні проблеми підготовки вчителя : матеріали Всеукраїнської наукової конференції : Монографічний збірник статей. – Херсон, 1997. – С. 104-110.
110. Голобородько Е. П. Философские аспекты образования и деятельность школ нового типа / Е. П. Голобородько // Педагогічна практика та філософія освіти : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. – Полтава, 1997. – С. 43-44.
111. Голобородько Є. П. Формування поняття здорового способу життя у школярів початкових класів / Є. П. Голобородько // Актуальні проблеми розбудови національної освіти : зб. наук. пр. / за ред. Ю. Беляєва. – Київ-Херсон : Пілотні школи, 1997. – Ч. II. – С. 45-47.
112. Русский язык: Учебник для 6 класса школ с русским языком обучения / Е. П. Голобородько, О. В. Бойко, Г. А. Михайловская, С. В. Филиппова. – 3-е изд., перераб. – К. : Освіта, 1997. – 240 с.
113. Русский язык: Учебник для 8 класса школ с русским языком обучения / Е. П. Голобородько, О. В. Бойко, Г. А. Михайловская, С. В. Филиппова. – 3-е изд., перераб. – К. : Освіта, 1997. – 223 с.
114. Голобородько Е. П. Духовность личности ученика и роль русского языка в ее формировании / Е. П. Голобородько // Диалог украинской и русской культур в Украине : материалы научной конференции. – Киев, 1998. – С. 38-42.
115. Голобородько Е. П. Контрольные работы по русскому языку (11 класс) / Е. П. Голобородько // Абитуриєнт : навчально-методичний посібник. – Херсон, 1998. – Вип. 10. – С. 139-147.
116. Голобородько Е. П. Модульно-развивающее обучение русскому языку и речевая практика учащихся / Е. П. Голобородько // Вестник научно-методического совета. – Херсон, 1998. – Вып. VII. – С. 15-21.
117. Голобородько Е. П. Основные направления образования в Украине в XXI ст. / Е. П. Голобородько // Школа и общество : материалы выездного заседания отделения Академии педагогических и социальных наук: сборник статей, 25-28 августа 1997 г. – Москва-Орел, 1998.
118. Голобородько Е. П. Совместное планирование учебного материала учителями украинского и русского языков / Е. П. Голобородько // Збірник наукових праць. Педагогічні науки. Вип. 1. – Херсон, 1998.
119. Голобородько Е. П. Учить язык для активного использования: Система заданий для развития коммуникативно-речевых умений (5-9 классы) / Е. П. Голобородько, О. В. Бойко, Г. О. Михайловська // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. – 1998. – № 9. – С. 58-61.
120. Голобородько Є. П. Ліцей – структурний підрозділ педінституту / Є. П. Голобородько, О. В. Мішуков // Шлях освіти. – 1998. – № 2. – С. 27-29.

121. Голобородько Є. П. Нові типи шкіл на Херсонщині / Є. П. Голобородько // Збірник наукових праць. Педагогічні науки. Вип. 2. – Херсон, 1998.
122. Голобородько Є. П. Основні напрямки і чинники сімейного виховання / Є. П. Голобородько // Збірник наукових праць. Педагогічні науки. Вип. 2. – Херсон, 1998. – С. 18-21.
123. Голобородько Є. П. Педагогічна практика сьогодення і основи педагогічного мислення / Є. П. Голобородько // Збірник наукових праць. Педагогічні науки. Вип. 1. – Херсон, 1998. – С. 26-28.
124. Голобородько Є. П. Проблеми сімейного виховання на сучасному етапі / Є. П. Голобородько // Українська родина, церква, школа, громадські організації: проблеми духовної культури молоді : матеріали Всеукраїнської науково-методичної конференції (14-16 квітня 1998 р.). – Херсон, 1998.
125. Русский язык: Учебник для 7 класса школ с русским языком обучения / Е. П. Голобородько, О. В. Бойко, Г. А. Михайловская, С. В. Филиппова. – 3-е изд., перераб. – К. : Освіта, 1998. – 207 с.
126. Голобородько Е. П. Главное – родство духовное / Е. П. Голобородько // Херсонський вісник. – 1999. – № 3 (461). – серпень.
127. Голобородько Е. П. И о счастье для всех / Е. П. Голобородько // Комуніст. – 1999. – 24 (273). – червень.
128. Голобородько Е. П. Идеи К. Д. Ушинского в развитии языковой личности учащихся / Е. П. Голобородько // Русская филология. Украинский вестник. – Харьков, 1999. – Альманах № 1-2.
129. Голобородько Е. П. Контрольные работы по русскому языку (10 класс) / Е. П. Голобородько // Абітурієнт : навчально-методичний посібник. – Херсон, 1999. – Вип. 13. – С. 180-187.
130. Голобородько Е. П. Микроклимат в семье и его роль в воспитании детей / Е. П. Голобородько // Науковий вісник Південноукраїнського педагогічного університету ім. К. Д. Ушинського : збірник наукових праць. – Одеса : ПДПУ ім. К. Д. Ушинського, 1999. – Вип. 4-5. – С. 82-85.
131. Голобородько Е. П. Самообразование и самовоспитание учителя / Е. П. Голобородько // Південний архів. Філологічні науки : збірник наукових праць. – Херсон : Олді-плюс, 1999. – Вип. 1-2. – С. 7.
132. Голобородько Є. П. «Родное слово» К. Д. Ушинського і розвиток мовлення учнів / Є. П. Голобородько, Н. М. Веніг // Збірник наукових праць. Педагогічні науки. – Херсон, 1999. – С. 7-9.
133. Голобородько Є. П. Вчителю наш дорогой / Є. П. Голобородько // Вірність. – 1999. – № 16 (58). – листопад.
134. Голобородько Є. П. Духовне зубожіння – катастрофа суспільства / Є. П. Голобородько // Селянська правда. – 1999. – № 3. – 14 січня.
135. Голобородько Є. П. І родить щедрим колосом засіяна вчителем нива / Є. П. Голобородько // Освіта України. – 1999. – № 48-49. – 24 листопада.
136. Голобородько Є. П. Комп'ютеризація навчання як засіб підвищення орфографічної грамотності учнів / Є. П. Голобородько // Тези міжнародної конференції, 20-21 вересня 1999 р. – Лодзь, 1999. – С. 24-27.
137. Голобородько Є. П. Криміногенні фактори сім'ї як об'єкт превентивної педагогіки / Є. П. Голобородько // Превентивне виховання: досвід, проблеми : збірник науково-методичних статей / кол. авт. за заг. ред. Г. Л. Черепанової. – Херсон, 1999. – С. 2-5.
138. Голобородько Є. П. Ліцей і Мала Академія наук / Є. П. Голобородько // Кафедра. – 1999. – № 4 (7). – квітень.
139. Голобородько Є. П. На хвилі творчості / Є. П. Голобородько // Кафедра. – 1999. – № 6. – червень.

140. Голобородько Є. П. Син полку: тривожне і високе звання / Є. П. Голобородько // Новий день. – 1999. – 7 травня.
141. Голобородько Є. П. Чим загрожує духовне зубожіння (На трибуну Верховної Ради України. Президентів. Уряду) / Є. П. Голобородько // Комуніст. – 1999. – № 23 (272). – червень.
142. Голобородько Є. П. Шкільний театр і розвиток мовлення учнів / Є. П. Голобородько // Збірник наукових праць. Педагогічні науки. Вип. 7. – Херсон, 1999. – С. 87-90.
143. Тетрадь по русському языку для 5 класса школ с русским языком обучения / Е. П. Голобородько, О. В. Бойко, Е. И. Бикова, Г. А. Михайловская. – К. : Освіта, 1999. – 96 с.
144. Тетрадь по русському языку для 6 класса школ с русским языком обучения / Е. П. Голобородько, О. В. Бойко, Е. И. Бикова, Г. А. Михайловская. – К. : Освіта, 1999. – 96 с.
145. Голобородько Е. П. Компьютеризация обучения как средство повышения орфографической грамотности учащихся и особенности использования сети Интернет в Украине / Е. П. Голобородько // Технические средства и Интернет в обучении русскому языку как иностранному : материалы Международной научной конференции, 20-21 сентября 1999. г. – Лодзь : Из-во Лодзинського ун-та, 2000. – С. 61-66.
146. Голобородько Е. П. Языковая ситуация в Украине: реалии и тенденции / Е. П. Голобородько // Диалог украинской и русской культур в Украине : материалы IV Международной научно-практической конференции. – К., 2000. – С. 256-260.
147. Голобородько Є. П. Загальні питання інтерактивного навчання / Є. П. Голобородько // Інтерактивне навчання: досвід впровадження : збірник наукових праць / за заг. ред. В. Д. Шарко. – Херсон : Олді-плюс, 2000. – С. 3-6.
148. Голобородько Є. П. Мовленнєва ситуація в Україні / Є. П. Голобородько // Кафедра. – 2000. – № 3.
149. Голобородько Є. П. Тенденції світової вищої освіти / Є. П. Голобородько // Південний архів. Філологічні науки: Збірник наукових праць. – Херсон : Айлант, 2000. – Вип. VIII – С. 63-66.
150. Голобородько Є. П. Херсонському відділенню МАН – 5 років / Є. П. Голобородько // Джерела. – 2000. – № 4. – С. 2.
151. Російська мова: Підручник для 9 класу шкіл з російською мовою навчання / Є. П. Голобородько, О. В. Бойко, Г. О. Михайловська, Н. А. Пашківська, С. В. Філіпова. – 3-є вид., перероб. – К. : Освіта, 2000. – 255 с.
152. Голобородько Е. П. Новые подходы к урокам русского языка (на материале из произведений М. Шолохова) / Е. П. Голобородько // Південний архів. Філологічні науки: Збірник наукових праць. – Херсон : Айлант, 2001. – Вип. XIII. – С. 20-25.
153. Голобородько Е. П. Пути реализации практической направленности русского языка в вузе и школе / Е. П. Голобородько // Проблемы преподавания и изучения русского языка в школе и вузе на современном этапе : материалы Международной научно-практической конференции, 9-10 октября 2001 г. – Нежин, 2001. – С. 22-25.
154. Голобородько Е. П. Реалии и тенденции в языковой ситуации Украины / Е. П. Голобородько // Збірник наукових праць. Педагогічні науки. Випуск 17. – Херсон : Олді-плюс, 2001. – С. 337-343.
155. Голобородько Е. П. Цели, принципы и методика коммуникативного обучения языкам / Е. П. Голобородько // Русская филология. Украинский вестник. – Харьков : Альманах, 2001. – № 4. – С. 109-110.
156. Голобородько Є. П. Аспекти підготовки сучасного вчителя / Є. П. Голобородько // Збірник наукових праць. Педагогічні науки. Випуск 19. – Херсон : Олді-плюс, 2001. – С. 14-17.
157. Голобородько Є. П. Колиска духовності / Є. П. Голобородько // Учитель. – 2001. – № 9. – травень.

158. Голобородько Є. П. Модульна система синтаксичних вправ і формування мовленнєвих умінь (методичний аспект) / Є. П. Голобородько, С. А. Омельчук // Науковий вісник кафедри ЮНЕСКО Київського лінгвістичного ун-ту: Філологія. Педагогіка. Психологія. – К., 2001. – Вип. 5. – С. 312-324.
159. Голобородько Є. П. Неперервна освіта і особистість учителя : в 2-х ч. / Є. П. Голобородько // Неперервна професійна освіта: теорія і практика : збірник наукових праць / за ред. І. А. Зязюна, Н. Г. Ничкало. – К., 2001. – Ч. I. – С. 58-61.
160. Голобородько Є. П. Окремі сучасні аспекти традиційних ідей / Є. П. Голобородько // Збірник наукових праць. Педагогічні науки. Випуск 25. – Херсон : Айлант, 2001. – С. 18-21.
161. Голобородько Є. П. Підготовка учителя початкових класів: досвід і перспективи / Є. П. Голобородько // Збірник наукових праць. Педагогічні науки. Випуск 20. Ч. 1. – Херсон : Айлант, 2001. – С. 18-21.
162. Голобородько Є. П. Робота з текстами на уроках української мови у 5 класі / Є. П. Голобородько, С. В. Мунтян // Південний архів. Філологічні науки: Збірник наукових праць. – Херсон : Айлант, 2001. – Вип. IX – С. 327-331.
163. Голобородько Є. П. Тенденції вищої світової школи / Є. П. Голобородько // Південний архів. Філологічні науки : Збірник наукових праць. – Херсон : Айлант, 2001. – Вип. VIII. – С. 18-21.
164. Голобородько Е. П. Виды речевой деятельности как средство реализации культурологического подхода к обучению русскому языку / Е. П. Голобородько // Мова і культура: науковий щорічний журнал. – К. : Изд-й Дом Дм. Бурого, 2002. – С. 60-64.
165. Голобородько Е. П. Методологические основы поликультурного образования / Е. П. Голобородько // Педагогический альманах. – 2002. – № 3-4. – С. 24-27.
166. Голобородько Е. П. Программа деятельности международной славянской академии образования им. Я. А. Коменского / Е. П. Голобородько. – Тирасполь, 2002. – 34 с.
167. Голобородько Е. П. Работа с текстами публицистического характера на уроках русского языка / Е. П. Голобородько // Південний архів. Філологічні науки: Збірник наукових праць. – Херсон : Вид-во ХДПУ, 2002. – Вип. XV. – С. 231-235.
168. Голобородько Є. П. Лінгводидактика в розвитку / Є. П. Голобородько // Кафедра. – 2002. – № 1 (37).
169. Голобородько Є. П. Основні психологічні теорії мотивації та їх значення сьогодні / Є. П. Голобородько, О. В. Малихіна // Наша школа. – 2002. – № 3. – С. 46-50.
170. Голобородько Є. П. Психолого-педагогічні засади розвитку писемного мовлення молодших школярів / Є. П. Голобородько, О. А. Павлик // Збірник наукових праць. Педагогічні науки. Випуск 26. – Херсон : Айлант, 2002. – С. 69-73.
171. Голобородько Є. П. Робота з текстом як лінгводидактичний засіб оптимізації фахової підготовки вчителя / Є. П. Голобородько // Південний архів. Філологічні науки: Збірник наукових праць. – Херсон, 2002. – Вип. XIX. – С. 126-129.
172. Голобородько Є. П. Слов'янська педагогічна культура і актуальні проблеми підготовки вчителя майбутнього / Є. П. Голобородько // Збірник наукових праць. Педагогічні науки. Випуск 32. – Херсон : Вид-во ХДУ, 2002. – С. 13-17.
173. Голобородько Є. П. Слов'янська педагогічна культура і актуальні проблеми підготовки вчителя майбутнього / Є. П. Голобородько // Збірник наукових праць. Педагогічні науки. Випуск 32. Частина 2. – Херсон, 2002. – С. 13-17.
174. Голобородько Є. П. Соціально-культурні чинники сучасності і статус учителя / Є. П. Голобородько // Збірник наукових праць. Педагогічні науки. Випуск 26. – Херсон : Айлант, 2002. – С. 28-30.
175. Голобородько Є. П. Шкільний курс російської мови та методика його викладання : навчально-методичний посібник / Є. П. Голобородько, Г. О. Михайловська. – Херсон, 2002.
176. Російська мова: Підручник для 6 класу шкіл з російською мовою навчання / Є. П. Голобородько, О. В. Бойко, Г. О. Михайловська, С. В. Філіпова. – К. : Освіта, 2002. – 240 с.

177. Російська мова: Підручник для 8 класу шкіл з російською мовою навчання / Є. П. Голобородько, О. В. Бойко, Г. О. Михайловська, С. В. Філіпова. – 4-е вид., перероб. – К. : Освіта, 2002. – 208 с.
178. Русский язык. 5 класс. Учебник для школ с русским языком обучения / Е. П. Голобородько, Н. И. Белик, Л. И. Минина, Г. А. Михайловская. – 4-е изд. – К. : Освіта, 2002. – 196 с.
179. Вивчення російської мови у 6 класі / Є. П. Голобородько, О. В. Бойко, Г. О. Михайловська, С. В. Філіпова. – Харків : Вид. група «Основа», 2003. – 144 с.
180. Голобородько Е. П. «Пусть чаще к нам слетает вдохновение». Лингвистический анализ текста как один из приемов обучения русскому языку / Е. П. Голобородько // Русская словесность. – 2003. – № 4. – С. 8-10.
181. Голобородько Е. П. Лингвистический анализ текста как одно из направлений в обучении русскому языку / Е. П. Голобородько // Преподавание русского языка и литературы в общеобразовательных учебных заведениях Украины с русским языком обучения: современное состояние и перспективы : материалы научно-практической конференции. – К., 2003. – С. 33-37.
182. Голобородько Е. П. Педагогическое творчество как фактор профессионализма / Е. П. Голобородько, К. Ю. Голобородько // Педагогический альманах: наука и практика. – 2003. – № 1. – С. 64-69.
183. Голобородько Е. П. Поликультурное образование и воспитание в условиях школы гуманитарного труда / Е. П. Голобородько // Известия Международной славянской академии образования им. Я. А. Коменского. – 2003. – № 1. – С. 104-108.
184. Голобородько Е. П. Пути реализации коммуникативной направленности на уроках русского языка / Е. П. Голобородько // Русский язык и литература в школах Украины. – 2003. – № 31. – С. 3-6.
185. Голобородько Е. П. Элементы инновационных технологий организации работы над первоисточниками по методике русского языка / Е. П. Голобородько // Проблеми викладання й вивчення російської мови у школі й вузі на сучасному етапі : матеріали міжнародної науково-практичної конференції (20-22 жовтня 2003 р.) / упоряд., заг. ред. Н. М. Арват. – Ніжин : Вид-во НДПУ ім. М. Гоголя, 2003. – С. 45-51.
186. Голобородько Є. П. Здійснюється величезна, життєво необхідна робота / Є. П. Голобородько // Трибуна. – 2004. – № 1-2. – С. 18-21.
187. Голобородько Є. П. Методика як наука: стан і перспективи / Є. П. Голобородько, С. У. Гончаренко // Розмаїття – 2003. – № 1. – С. 28-34.
188. Голобородько Є. П. Методологічні засади соціальної роботи / Є. П. Голобородько // Розвиток народногосподарського комплексу Карпатського регіону : збірник наук. праць міжнародної наук.-практ. конференції (20-22 травня 2003 р.). – Хуст, 2003. – С. 76-80.
189. Голобородько Є. П. На рівень сучасних вимог : Міжкафедральний науковий семінар / Є. П. Голобородько // Кафедра. – 2003. – № 5 (53).
190. Голобородько Є. П. Окремі сучасні складові професіоналізму викладача вищої школи / Є. П. Голобородько // Професіоналізм викладача вищої школи: освітні технології: (до 90-річчя заснування МДУ) : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. – Миколаїв, 2004. – С. 38-43.
191. Голобородько Є. П. Педагогічна культура молоді сім'ї / Є. П. Голобородько // Збірник наукових праць. Педагогічні науки. Випуск 35. – Херсон : Вид-во ХДУ, 2003. – С. 260-264.
192. Голобородько Є. П. Педагогічні універсалії «Ста порад учителям» В. О. Сухомлинського / Є. П. Голобородько // Збірник наукових праць. Педагогічні науки. Випуск 34. – Херсон : Вид-во ХДУ, 2003. – С. 86-91.
193. Голобородько Є. П. Урок рідної мови: сучасний підхід та технології / Є. П. Голобородько, С. А. Омельчук // Вивчаємо українську мову та літературу. – 2003. – № 1. – С. 20-22.

194. Голобородько Є. П. Экспериментальна школа-родина: досвід і перспективи / Є. П. Голобородько, Л. М. Назаренко // Таврійський вісник освіти. – 2003. – № 1. – С. 92-104.
195. Російська мова: Підручник для 9 класу шкіл з російською мовою навчання / Є. П. Голобородько, О. В. Бойко, Г. О. Михайловська, Н. А. Пашківська, С. В. Філіпова. – 4-е вид., перероб. – К. : Освіта, 2003. – 208 с.
196. Русский язык: Учебник для 5 класса общеобр. учеб. завед. с рус. языком обучения / Е. П. Голобородько, Н. И. Белик, Л. И. Минина, Г. А. Михайловская. – К. : Освіта, 2003. – 255 с.
197. Уроки російської мови у 10 класі: посібник для учителів російської мови та студентів-філологів педвузів / Є. П. Голобородько, Н. М. Веніг. – Х. : Вид. група «Основа», 2003. – 144 с. – (Серія «Бібліотека журналу «Русский язык и литература в школах Украины»).
198. Голобородько Е. П. Взаимосвязанное обучение видам речевой деятельности и вопросы поликультурного воспитания / Е. П. Голобородько // Печатное слово. – 2004. – № 3. – С. 88-93.
199. Голобородько Е. П. Вопросы теории и практики поликультурного образования / Е. П. Голобородько // Формы и пути непрерывного педагогического образования в Кыргызской Республике. – Бишкек, 2004. – Серия 3. – Вып. 2. – С. 35-41.
200. Голобородько Є. П. Основні чинники сімейного виховання: Забезпечення системного підходу в роботі з батьками : методичні рекомендації для вчителів, заступників директорів з виховної роботи, педагогів-організаторів, класних керівників / Є. П. Голобородько. – Херсон : РПО, 2004. – 37 с.
201. Голобородько Є. П. Подолати негатив / Є. П. Голобородько // Вірність. – 2004. – № 8. – С. 3.
202. Голобородько Є. П. Сучасні і традиційні аспекти профільного навчання / Є. П. Голобородько // Таврійський вісник освіти. – 2004. – № 2. – С. 47-58.
203. Голобородько Є. П. У пориві звершень (до 85-річчя ВЛКСМ) / Є. П. Голобородько // Вірність. – 2004.
204. Голобородько Є. П. Шляхи розв'язання проблеми освіти дітей національних меншин рідною мовою / Є. П. Голобородько, С. Ф. Одайник. – Херсон : РПО, 2004. – 22 с.
205. Русский язык: Учебник для 8 класса общеобр. учеб. завед. с рус. языком обучения / Е. П. Голобородько, О. В. Бойко, Г. А. Михайловская, С. В. Филиппова. – К. : Освіта, 2004. – 208 с.
206. Голобородько Е. П. Концептуальные основы изучения русского языка в школах Украины / Е. П. Голобородько // Русский язык, литература, культура в школе и вузе. – 2005. – № 3. – С. 2-7.
207. Голобородько Е. П. Так говорят делегаты съезда / Е. П. Голобородько // Вірність. – 2005. – № 6. – С. 3.
208. Голобородько Є. П. До питання мовної особистості вчителя й учня початкових класів / Є. П. Голобородько // Збірник наукових праць. Педагогічні науки. Випуск 38. – Херсон : Вид-во ХДУ, 2005. – С. 151-154.
209. Голобородько Є. П. Мовний імідж успішної людини. Програма з основ ораторського мистецтва / Є. П. Голобородько, М. В. Бухтій, Н. М. Веніг. – Херсон, 2005. – 18 с.
210. Голобородько Є. П. Окремі актуальні питання профільного навчання / Є. П. Голобородько // Збірник наукових праць. Педагогічні науки. Випуск 40. – Херсон : Вид-во ХДУ, 2005.
211. Голобородько Є. П. Основні напрями нової програми з української (рідної) мови для загальноосвітніх навчальних закладів / Є. П. Голобородько // Вивчаємо українську мову та літературу. – 2005. – № 9. – С. 2-5.

212. Голобородько Є. П. Основні напрями розвитку психолого-педагогічної науки в Україні / Є. П. Голобородько // Збірник наукових праць. Педагогічні науки. Випуск 37. – Херсон : Вид-во ХДУ, 2005.

213. Голобородько Є. П. Основні напрямки нової програми з української (рідної) мови для загальноосвітніх навчальних закладів / Є. П. Голобородько // 12-річна школа. Сучасний урок української мови в 5 класі / упоряд. С. А. Омельчук. – Х. : Вид. група «Основа», 2005. – 96 с. – (Б-ка журн. «Вивчаємо українську мову та літературу» ; Вип. 6).

214. Голобородько Є. П. Формування особистості студента в процесі науково-дослідної роботи / Є. П. Голобородько // Теоретико-методологічні проблеми розвитку особистості в системі неперервної освіти : матеріали методологічного семінару АПН України, 16 грудня 2004 року / за ред. С. Д. Максименка. – К., 2005. – С. 114-119.

215. Голобородько Є. П. Формування соціально-психологічних компетентностей підлітків / Є. П. Голобородько, Л. М. Назаренко // Печатное слово. – 2005. – № 1.

216. Провідні вчені та фахівці Херсонського державного університету: імена і постаті ХХІ століття / упоряд. О. В. Міщуков, Є. П. Голобородько. – Херсон : Вид-во ХДУ, 2005. – 91 с.

217. Русский язык: Учебник для 7 класса общеобр. учеб. завед. с рус. языком обучения / Е. П. Голобородько, О. В. Бойко, Г. А. Михайловская, С. В. Филиппова. – 4 вид. доопр. – К. : Освіта, 2005. – 192 с.

218. Уроки рідної мови. 7 клас / Є. П. Голобородько, Н. М. Веніг, С. А. Омельчук, О. Б. Полевікова, С. В. Мунтян і ін. // Рідна мова. 5-11 клас. – Харків : Вид-во «Ранок», 2005. – 224 с.

219. Аккорды сердца: Поэтическая летопись кафедры лингводидактики в поздравлениях и пожеланиях (1992-2003 гг.) / О. В. Бойко, Е. П. Голобородько, Н. В. Бухтий, Ю. В. Чернов, С. В. Мунтян, Т. Е. Бойко. – Херсон, 2006. – 305 с.

220. Голобородько Е. П. «О вы, счастливые науки!» / Е. П. Голобородько. – Тирасполь, 2006.

221. Голобородько Е. П. Качество образования: некоторые планы и перспективы / Е. П. Голобородько // Поликультурное славянское образовательное пространство: пути и формы интеграции : материалы Международного научно-практического конгресса, 1-2 листопада 2006 р., г. Москва. – Москва, 2006.

222. Голобородько Е. П. Качество образования: реалии и перспективы / Е. П. Голобородько // Славянская педагогическая культура. – 2006. – № 5. – С. 141-144.

223. Голобородько Е. П. Концептуальные положения программы по русскому языку для общеобразовательных учебных заведений Украины с русским языком обучения профильного направления / Е. П. Голобородько, Н. Г. Озерова, Л. П. Дядечко, В. І. Стативка, Л. В. Давидюк // Проблема статуса и преподавания русского языка в свете взаимодействия языков и культур государств-участников СНГ и стран Балтии в ХХІ веке : сборник материалов Международной научно-практической конференции. – М., 2006. – 108 с.

224. Голобородько Е. П. Параметры осуществления межпредметных связей (на материале методик преподавания языков) / Е. П. Голобородько // Викладання мов у ВНЗ освіти на сучасному етапі: міжпредметні зв'язки : тези X Міжпредметної науково-практичної конференції, присвяченої 45-річчю підготовчого факультету. – Харків, 2006. – С. 82-84.

225. Голобородько Е. П. Пути взаимосвязанной реализации основных содержательных линий школьной программы по русскому языку / Є. П. Голобородько // Сборник научных статей Киргизского государственного ун-та им. И. Арабаева. – Бишкек, 2006.

226. Голобородько Е. П. Русский язык в образовательной сфере Украины / Е. П. Голобородько // Мир русского слова и русское слово в мире : тезисы Международной научной конференции. – Варна, 2006.

227. Голобородько Е. П. Формирование навыка профессионального общения как составляющая воспитания гуманитарно-технической элиты нового типа и Болонский процесс / Е. П. Голобородько // Русский язык и литература: Проблемы изучения и преподавания в школе и вузе : сборник научных трудов IV Международной научно-практической конференции. – К., 2006. – С. 369-374.
228. Голобородько Є. П. Актуальні проблеми громадянського виховання в Україні на сучасному етапі / Є. П. Голобородько // Педагогічний альманах: Збірник наукових праць. – Київ ; Херсон, 2006. – Вип. 1.– С. 35-40.
229. Голобородько Є. П. Актуальні проблеми громадянської освіти в Україні / Є. П. Голобородько // Зміст громадянської освіти і виховання: історія, реалії, перспективи : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (14-15 вересня 2006 року). – Херсон : РІПО, 2006. – С. 38-40.
230. Голобородько Є. П. Аспекти міжпредметної координації у викладанні методик навчання мов / Є. П. Голобородько // Викладання мов у вищих навчальних закладах освіти на сучасному етапі: Міжпредметні зв'язки : тези X Міжнародна науково-практична конференція, присвячена 45-річчю підготовчого факультету, 8-9 червня 2006 року. – Харків, 2006. – С. 82-84.
231. Голобородько Є. П. Доброславна вченого хода // Благословенні зустрічі з Вами... / Є. П. Голобородько. – Херсон : Вид-во ХДУ, 2006. – С. 25.
232. Голобородько Є. П. Когнітивні параметри діяльності вчителя-словесника / Є. П. Голобородько // Збірник наукових праць. Педагогічні науки. Випуск 42. – Херсон, 2006. – С. 244-247.
233. Голобородько Є. П. Любов і біль душі живої / Є. П. Голобородько // Смішко А. Стежки мого життя. – Херсон, 2006. – С. 3-4.
234. Голобородько Є. П. Методологічні аспекти вдосконалення початкової освіти в контексті підготовки учителя початкових класів / Є. П. Голобородько // Збірник наукових праць. Педагогічні науки. Випуск 41. – Херсон, 2006. – С. 233-237.
235. Голобородько Є. П. Обласне товариство «Знання» сьогодні / Є. П. Голобородько // Трибуна. – 2006.
236. Голобородько Є. П. Сергій Омельчук: портрет чоловіка у шкільному інтер'єрі / Є. П. Голобородько // Методичні діалоги. – 2006. – № 12.
237. Изучение русского языка в 8 классе : учебное пособие / Е. П. Голобородько, О. В. Бойко, С. Ф. Одайник, С. В. Филиппова. – Херсон : Айлант, 2006. – 128 с.
238. Уроки української мови. 12 клас // Атестація вчителя. Уроки української мови: традиційні, відкриті, нестандартні / Н. М. Веніг, С. В. Мунтян, Л. М. Назаренко, С. Ф. Одайник, С. А. Омельчук, О. А. Павлик, О. Б. Полєвікова ; за ред. Є. П. Голобородько. – Х. : Вид-во «Основа», 2006. – 176 с.
239. Голобородько Е. П. Вопросы теории и практики поликультурного образования / Е. П. Голобородько // Толерантність – невід'ємна складова полікультурної освіти Херсонщини : збірник статей / уклад. С. Ф. Одайник. – Херсон : Олді-плюс, 2007. – С. 18-32.
240. Голобородько Е. П. Концептуальные положения изучения русского языка в классах филологического профиля / Е. П. Голобородько // Русский язык, литература, культура в школе и вузе. – 2007. – № 5. – С. 58-62.
241. Голобородько Є. П. До питання педагогіки толерантності / Є. П. Голобородько // Толерантність – основа взаємодії громадян в етнокультурному просторі Херсонщини : матеріали науково-практичної конференції, 25 жовтня 2007 р., Херсон / уклад. С. Ф. Одайник, О. П. Вайнер. – Херсон : Олді-Плюс, 2007. – С. 5-7.
242. Голобородько Є. П. Особливості фахівця у ВЗО на сучасному етапі / Є. П. Голобородько // Метода: Зб. наук. праць. – 2007. – № 1.
243. Голобородько Є. П. Розвиток зв'язного мовлення учнів: робота над перекладом / Є. П. Голобородько // Вивчаємо українську мову та літературу. – 2007. □ № 35. – С. 36-39.

244. Голобородько Є. П. Сім'я і сімейна аура в формуванні сучасної особистості / Є. П. Голобородько // Культурологічні та філологічні аспекти формування особистості XXI століття : Всеукраїнської науково-методичної конференції, 3-4 квітня 2007 р. – Херсон, 2007.

245. Голобородько Є. П. Спілкування: види, функції, засоби / Є. П. Голобородько // Збірник наукових праць. Педагогічні науки. Випуск 45. – Херсон : Вид-во ХДУ, 2007. – С. 200-203.

246. Голобородько Є. П. Сучасні акценти педагогіки вищої школи / Є. П. Голобородько // Метода: Зб. наук. праць. – Херсон, 2007. – С. 7-10.

247. Голобородько Е. П. Лингводидактические основы обучения русскому языку как языку специальности / Е. П. Голобородько // Актуальные проблемы языковой и речевой подготовки студентов нефилологических специальностей : материалы Международной научно-практической конференции сентябрь 2008 г. – Тирасполь, 2008.

248. Голобородько Е. П. Русский язык : учебник для 8 класса общеобразовательных учебных заведений с русским языком обучения / Е. П. Голобородько, Л. В. Вознюк, Н. Н. Вениг, Т. А. Кузьмич. – Х. : Изд. группа «Основа», 2008. – 224 с. : ил.

249. Голобородько Є. П. Аспекти роботи з текстом на уроках російської мови / Є. П. Голобородько // Лінгвістика тексту: теорія і практика : матеріали Всеукраїнської наукової конференції, 17-18 квітня 2008 р., м. Херсон. – Херсон : ХДУ, 2008.

250. Голобородько Є. П. Європейський освітній простір: досвід інтеграційних процесів / Є. П. Голобородько // Теоретичні і практичні аспекти реалізації компетентнісного та ціннісного підходів до наскрізного вивчення предметів і курсів громадянської освіти : матеріали Цюрупинської районної науково-практичної конференції, 28 жовтня 2008 р. – Цюрупинськ, 2008.

251. Голобородько Є. П. Микола Бухтій – сільський учитель та вчений / Є. П. Голобородько, В. В. Кузьменко, Н. В. Слюсаренко // Таврійський вісник освіти. – 2008. – № 2. – С. 266-269.

252. Голобородько Є. П. Педагогічні ідеї К. Д. Ушинського і сьогодення / Є. П. Голобородько // Таврійський вісник освіти. – 2008. – № 1. – С. 5-14.

253. Голобородько Є. П. Роль самостійної роботи у формуванні особистості вчителя / Є. П. Голобородько // Сучасні пріоритети розвитку та виховання особистості : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції. – Херсон.

254. Голобородько Є. П. Теоретико-методологічні аспекти державно-громадського управління освітою / Є. П. Голобородько // Державно-громадське управління сучасним закладом освіти : матеріали Другої обласної науково-методичної конференції, 19 грудня 2008 р., Херсон / за ред. В. В. Кузьменка, Н. В. Слюсаренко, К. М. Товстухи. – Херсон : РПО, 2008. – С. 5-10.

255. Голобородько Є. П. Учитель із народу (до ювілею М. В. Бухтія) / Є. П. Голобородько, В. В. Кузьменко, Н. В. Слюсаренко. – Херсон : РПО, 2008. – 20 с.

256. Голобородько Є. П. Філософсько-етичні проблеми спілкування / Є. П. Голобородько // Використання сучасних педагогічних технологій під час викладання дисциплін гуманітарного циклу в дошкільній та початковій ланках освіти : матеріали Всеукраїнської науково-методичної конференції, 22-23 квітня 2008 р. – Херсон, 2008.

257. Голобородько Е. П. Изучение русского языка в классах филологического профиля / Е. П. Голобородько // Теорія та практика навчання іноземних мов і світової літератури : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, 5-6 лютого 2009 р. – Суми, 2009.

258. Голобородько Е. П. Инновационные образовательные технологии: преимущества и проблемы / Е. П. Голобородько // Русистика сегодня: интра- и экстралингвистические проблемы : материалы Всеукраинской научной конференции, 17-19 сентября 2009 г. – Херсон, 2009.

259. Голобородько Е. П. Методологические аспекты преподавания русского языка в школах Украины на современном этапе / Е. П. Голобородько // Русский язык и литература: Проблемы изучения и преподавания в школе и вузе : сб. науч. тр., 11-14 марта 2009 г., г. Киев. – К., 2009. – С. 362-368.
260. Голобородько Е. П. Русский язык. 8 класс. Пособие для учителя / Е. П. Голобородько, Н. Н. Вениг, Т. А. Кузьмич, И. А. Бондаренко. – Х. : Изд. группа «Основа», 2009. – 207, [1] с.
261. Голобородько Е. П. Русский язык. 9 класс / Е. П. Голобородько, Л. В. Вознюк, Н. Н. Вениг, Т. А. Кузьмич. – Х. : Изд. группа «Основа», 2009. – 203, [5] с.
262. Голобородько Е. П. Слог за слогом, за строкой строка / Е. П. Голобородько // Слово в языке и речи : Международный сборник научных трудов в честь 70-летия доктора фил. наук профессора О. И. Литвинниковой. – Елец : Елецкий государственный ун-т им. И. А. Бунина, 2009. – С. 113-119.
263. Голобородько Є. П. Викладач вищого навчального закладу: реалії та перспективи / Є. П. Голобородько // Науковий вісник ХДМІ: наук. журнал. – Херсон : Видавництво ХДМІ, 2009. – № 1 (1). – 264 с.
264. Голобородько Є. П. Громадсько-державне управління освітньою системою / Є. П. Голобородько // Державно-громадське управління сучасним закладом освіти : матеріали Третьої обласної науково-методичної конференції (16 грудня 2009 р., Херсон) / за ред. В. Ф. Петрова, К. М. Товстухи. – Херсон : РІПО, 2009. – С. 6-10.
265. Голобородько Є. П. Комплексний аналіз тексту на уроках російської мови / Є. П. Голобородько // Лінгвістика тексту: теорія і практика : матеріали Всеукраїнської наукової конференції, 19-20 березня 2009 р. – Херсон, 2009.
266. Голобородько Є. П. Навчальний посібник Л. М. Дрозд «Українська мова за професійним спрямуванням. Практикум» / Є. П. Голобородько // Вивчаємо українську мову та літературу. – 2009. – № 4. – С. 35. – Рец. на кн. : Українська мова за професійним спрямуванням: Практикум : навч. посіб. / Л. М. Дрозд. – Д. : Пороги, 2008. – 208 с.
267. Голобородько Є. П. Розвиток дошкільля і післядипломна освіта: аспекти теорії і практики / Є. П. Голобородько // Дошкільня освіта. – 2009. – № 2. – С. 4-8.
268. Голобородько Є. П. Роль сім'ї в соціалізації дітей / Є. П. Голобородько // Формування адекватної самооцінки як фактор реалізації професійного потенціалу особистості : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, 26-27 березня 2009 р. – Херсон, 2009.
269. Голобородько Є. П. Сім'я: авторитет, особистий приклад і педагогічний такт опікунів та піклувальників / Є. П. Голобородько // Семінар-нарада з питань реалізації Закону України «Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування», 24 грудня 2009 р. – Херсон, 2009.
270. Голобородько Є. П. Слово як компонент педагогічного всесвіту Василя Сухомлинського / Є. П. Голобородько // Збірник наукових праць. Педагогічні науки. Випуск 53. – Херсон, 2009. – С. 13-17.
271. Голобородько Є. П. Стратегії підвищення кваліфікації педагогічних працівників дошкільних закладів (із досвіду роботи) / Є. П. Голобородько // Удосконалення професійної компетентності спеціалістів дошкільних навчальних закладів та початкової школи в інформативному просторі післядипломної освіти : матеріали Всеукраїнської науково-методичної конференції (29-30 вересня 2009 року, м. Херсон) / за заг. ред. І. В. Воронюк. – Херсон : МПП «Издательство «ІТ», 2009. – С. 13-16.
272. Голобородько Є. П. Філософія діалогу в науково-педагогічній комунікації / Є. П. Голобородько // Вивчаємо українську мову та літературу. – 2009. – № 9. – С. 2-4.
273. Голобородько Є. П. Філософсько-методичні аспекти педагогічного спілкування / Є. П. Голобородько // Філологічні студії: Зб. наук. праць / за ред. Л. А. Лисиченко. – Харків, 2009. – С. 377-384.
274. Голобородько Є. П. Функціональна неадекватність сім'ї як фактор посилення явища бездоглядності дітей та шляхи щодо поліпшення ситуації / Є. П. Голобородько // Діти вулиць

ці: права, гарантії, захист : матеріали Науково-практичної конференції. – Херсон, 2009.

275. Кафедра менеджменту освіти: історія, реалії, перспективи (До 65-річчя від дня заснування Південноукраїнського регіонального інституту післядипломної освіти педагогічних кадрів) / упоряд. Є. П. Голобородько і ін. – Херсон : РПО, 2009. – 40 с.

276. Голобородько Є.П. Організація та управління процесом навчання в системі післядипломної освіти Франції : методичні рекомендації / Є. П. Голобородько, Ю. М. Несін. – Херсон : РПО, 2010. – 36 с.

277. Голобородько Е. П. Русский язык в современном мире / Е. П. Голобородько // Русский язык в поликультурном мире : материалы IV Международной науч.-практ. конф. (м. Ялта, 8-11 червня 2010 р.). – Ялта, 2010.

278. Голобородько Е. П. Русский язык. Учебное пособие для 10-11 классов / Е. П. Голобородько, Л. В. Вознюк, К. Ю. Голобородько, Н. Н. Вениг, Н. П. Белик. – К. : Промінь, 2010. – 245, [3] с.

279. Голобородько Є. П. Актуальні проблеми професійного становлення: методологічні аспекти / Є. П. Голобородько // Таврійський вісник освіти. – 2010. – № 2. – С. 19-24.

280. Голобородько Є. П. Залучення дітей до роботи з книгою як педагогічна компетентність учителя початкових класів / Є. П. Голобородько // Удосконалення підготовки майбутніх педагогів у контексті Болонської концепції : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (Мукачеве, 14-15 жовтня 2010 р.). – Мукачеве, 2010.

281. Голобородько Є. П. Концептуальні засади громадянської освіти в Україні / Є. П. Голобородько // Громадянська освіта в сучасному навчальному закладі : матеріали Міжрайонної науково-практичної конференції (м. Цюрупинськ, 28 жовтня 2010 р.). – Цюрупинськ, 2010.

282. Голобородько Є. П. Особливості виховання учнівської молоді в кризовому соціумі / Є. П. Голобородько // Превентивне виховання дітей і молоді: реалії та перспективи : матеріали обласної науково-методичної конференції (23 лютого 2010 року, м. Херсон) / за ред. С. О. Моїсєєва. – Херсон : РПО, 2010. – С. 57-63.

283. Голобородько Є. П. Особливості розвитку життєвої компетентності на сучасному етапі / Є. П. Голобородько // Проблеми післядипломної освіти педагогів: інноваційна андрагогіка : матеріали IX Всеукраїнської науково-методичної конференції (Ужгород, 15-16 жовтня 2010 р.). – Ужгород, 2010.

284. Голобородько Є. П. Особливості розвитку життєвої компетентності на сучасному етапі / Є. П. Голобородько // Компетентнісний підхід в управлінні закладом освіти : матеріали Всеукраїнської науково-методичної конференції (1-2 жовтня 2010 р., м. Ялта, Кацівелі) / за ред. А. М. Зубка, В. Ф. Петрова, І. Я. Жорової. – Херсон : РПО, 2010. – С. 23-26.

285. Голобородько Є. П. Сучасні аспекти професійного становлення: реалії та перспективи / Є. П. Голобородько // Педагогічний альманах: Збірник наукових праць / редкол. В. В. Кузьменко (голова) та ін. – Херсон : РПО, 2010. – Випуск 5. – С. 83-87.

286. Голобородько Є. П. Сучасні підходи до занять у ДНЗ: інтегроване навчання / Є. П. Голобородько, О. Б. Полєвікова // Психолого-педагогічні умови реалізації компетентісно орієнтованого підходу в системі підвищення кваліфікації вчителів початкових класів та педагогічних працівників дошкільних навчальних закладів : матеріали обласної науково-методичної конференції (м. Херсон, 14 травня 2010 року) / за заг. ред. І. В. Воронюк. – Херсон : РПО, 2010. – С. 7-10.

287. Голобородько Є. П. Сучасні тенденції розвитку початкової освіти / Є. П. Голобородько // 36. наук. праць. Педагогіка вищої та середньої школи. Вип. 28. – Кривий Ріг : КДПУ, 2010. – С. 3-9.

288. Голобородько Є. П. Тенденції розвитку початкової освіти / Є. П. Голобородько // Сучасна українська початкова школа: реалії та перспективи : матеріали Всеукраїнської наук.-практичної конференції, присвячена 70-річчю з дня народження видатного українського педагога О. О. Любаря (м. Херсон, 5-6 травня 2010 р.). – Херсон, 2010.

289. Голобородько Є. П. Українська мова. 10 клас. I семестр. Академічний рівень / Є. П. Голобородько, К. Ю. Голобородько, О. А. Павлик, Ю. Ю. Мельничук, І. А. Бондаренко. – Харків : Вид. група «Основа», 2010. – 101 [3] с. – (Серія «Мій конспект»).
290. Голобородько Є. П. Українська мова. 10 клас. II семестр. Академічний рівень / Є. П. Голобородько, К. Ю. Голобородько, О. А. Павлик, Ю. Ю. Мельничук, І. А. Бондаренко. – Харків : Вид. група «Основа», 2010. – 111 [1] с. – (Серія «Мій конспект»).
291. Голобородько Є. П. Усі уроки української мови в 10 класі. Академічний рівень / Є. П. Голобородько, К. Ю. Голобородько [та ін.]. – Харків : Основа, 2010. – 329 [7] с. – (Серія «12-річна школа»).
292. Голобородько Е. П. Особенности изучения русского языка в школах Украины с украинским языком обучения на современном этапе / Е. П. Голобородько // Русский язык, литература, культура в школе и вузе. – 2011. – № 6. – С. 22-26.
293. Голобородько Е. П. Стратегическое направление методики преподавания русского языка / Е. П. Голобородько // Педагогічний альманах: Збірник наукових праць / редкол. В. В. Кузьменко (голова) та ін. – Херсон : РПО, 2011. – Випуск 12. – Частина 2. – С. 6-10.
294. Голобородько Є. П. Педагогічний експеримент у контексті науково-методичної діяльності закладів післядипломної освіти / Є. П. Голобородько // Психолого-педагогічні засади діяльності вчителя: історія, теорія, практика : матеріали I Всеукраїнської науково-методичної конференції (21-22 листопада 2011 р., м. Херсон): у 2-х ч. Ч. 1 / за ред. І. Я. Жорової, В. В. Кузьменка, Н. В. Слюсаренко. – Херсон : РПО, 2011. – С. 74-80.
295. Голобородько Є. П. Підвищення педагогічної майстерності в системі післядипломної освіти / Є. П. Голобородько // Проблеми розвитку післядипломної педагогічної освіти у сучасному суспільстві : збірник резюме доповідей всеукраїнської науково-практичної конференції (26-27 травня 2011 р., м. Херсон) / за ред. В. В. Олійника ; НАПН України ; Університет менеджменту освіти ; КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти». – Херсон, 2011. – С. 20.
296. Голобородько Є. П. Про зв'язок психології і педагогіки у працях Л. С. Виготського (до 115-річчя з дня народження) / Є. П. Голобородько // Педагогічний альманах: Збірник наукових праць / редкол. В. В. Кузьменко (голова) та ін. – Херсон : РПО, 2011. – Випуск 10. – С. 252-256.
297. Голобородько Є. П. Про подальше утвердження державно-громадського управління освітою / Є. П. Голобородько // Державно-громадське управління сучасним закладом освіти : матеріали п'ятої обласної науково-методичної конференції (Херсон, 15 грудня 2011). – Херсон : РПО, 2011. – С. 34-37.
298. Голобородько Є. П. Розвиток артистизму в системі післядипломної освіти / Є. П. Голобородько // Актуальні проблеми дошкільної та початкової освіти : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (4-5 травня 2011, м. Херсон) / за ред. Л. Є. Петухової. – Херсон : ХДУ, 2011. – С. 48-49.
299. Голобородько Є. П. Роль дитячих бібліотек у формуванні читацьких інтересів молодших школярів (з досвіду роботи) / Є. П. Голобородько // Збірник наукових праць. Педагогічні науки. Випуск LVIII. Частина I. – Херсон : ХДУ, 2011. – С. 118-122.
300. Голобородько Є. П. Українська мова. 10 клас. I семестр. Академічний рівень / Є. П. Голобородько, К. Ю. Голобородько, О. А. Павлик, Ю. Ю. Мельничук, І. А. Бондаренко. – 2-е вид., доповн. та переробл. – Х. : Вид. група «Основа», 2011. – 102 [2] с. – (Серія «Мій конспект»).
301. Голобородько Є. П. Українська мова. 10 клас. II семестр. Академічний рівень / Є. П. Голобородько, К. Ю. Голобородько, О. А. Павлик, Ю. Ю. Мельничук, І. А. Бондаренко. – 2-е вид., доповн. та переробл. – Х. : Вид. група «Основа», 2011. – 101 [3] с. – (Серія «Мій конспект»).

302. Голобородько Є. П. Українська мова. 11 клас. I семестр. Академічний рівень / Є. П. Голобородько, К. Ю. Голобородько, О. А. Павлик, Ю. Ю. Мельничук, І. А. Бондаренко. – Х. : Вид. група «Основа», 2011. – 86, [2] с. – (Серія «Мій конспект»).
303. Голобородько Є. П. Українська мова. 11 клас. II семестр. Академічний рівень / Є. П. Голобородько, К. Ю. Голобородько, О. А. Павлик, Ю. Ю. Мельничук, І. А. Бондаренко. – Х. : Вид. група «Основа», 2011. – 120 с. – (Серія «Мій конспект»).
304. Голобородько Є. П. Усі уроки української мови в 10 класі. Рівень стандарту / Євдокія Петрівна Голобородько, Костянтин Юрійович Голобородько [та ін.]. – Х. : Вид. група «Основа», 2011. – 207 [1] с. – (Серія «Усі уроки»).
305. Голобородько Є. П. Усі уроки української мови в 11 класі. Академічний рівень / Є. П. Голобородько, К. Ю. Голобородько [та ін.]. – Х. : Вид. група «Основа», 2011. – 383 [1] с. – (Серія «Усі уроки»).
306. Голобородько Є. П. Формування читацьких інтересів учнів початкових класів в інформаційно-навчальному середовищі: Методичні рекомендації: теорія, розробки / Є. П. Голобородько, О. В. Компаній. – Херсон : КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2011. – 80 с.
307. Педагог. Письменник. Журналіст. Юрій Костянтинович Голобородько в спогадах, листах і матеріалах / упоряд. Є. П. Голобородько. – Х. : Вид. група «Основа», 2011. – 173 [3] с.
308. Українська мова. 10 клас. Рівень стандарту / Є. П. Голобородько, К. Ю. Голобородько [та ін.]. – Х. : Вид. група «Основа», 2011. – 111 [1] с. – (Серія «Мій конспект»).
309. Голобородько Е.П. Русский язык в украинском контексте / Е. П. Голобородько, Т. А. Кузьмич // Традиции и инновации в становлении современной школы: опыт славянского образовательного пространства : материалы международной научно-практической конференции, 8-10 октября 2012 г. / ред. кол. под руковод. Л. Н. Назаренко. – Херсон : Издатель ФООП Трифонов А. В., 2012. – С. 43-48.
310. Голобородько Е. П. Русский язык. 2 класс (по программе И. Ф. Гудзик, И. Н. Лапшиной). Рабочая тетрадь-пособие / Е. П. Голобородько, Е. А. Павлик [и др.]. – Х.: Изд. группа «Основа», 2012. – 111 [1] с. : ил.
311. Голобородько Е. П. Стратегическое направление методики преподавания русского языка / Е. П. Голобородько // Русский язык в поликультурном мире : сборник научных работ, 8-10 июня, Ялта / под ред. Л. А. Кудрявцевой. – Киев, 2012. – С. 154-157.
312. Голобородько Є. П. Актуальні педагогічні ідеї С. Соловейчика / Є. П. Голобородько // Впровадження гуманістичних ідей Симона Соловейчика у початковій школі : матеріали обласних науково-педагогічних читань, 13 грудня 2011 року, м. Херсон / за заг. ред. Т. В. Комінарець. – Херсон : КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2012. – С. 6-8.
313. Голобородько Є. П. Актуальні питання морально-етичного виховання учнівської молоді в сучасній Україні / Є. П. Голобородько // Морально-етичне виховання дітей та молоді у контексті сучасних глобалізаційних процесів : матеріали обласної науково-методичної конференції (24 квітня 2012 року, м. Херсон) / за заг. ред. С. О. Моїсеєва, Л. В. Чумак. – Херсон : КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2012. – С. 36-40.
314. Голобородько Є. П. Взаємопов'язане формування особистості учня й учителя в умовах сільської школи / Є. П. Голобородько, Л. В. Кобець // Психолого-педагогічні засади діяльності вчителя: історія, теорія, практика : матеріали II всеукраїнської науково-методичної конференції (8-9 листопада 2012 р., м. Херсон) / за ред. В. В. Кузьменка, Н. В. Слюсаренко, І. В. Воскової. – Херсон : КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2012. – С. 44-49.

315. Голобородько Є. П. Гуманна педагогіка: історичний аспект і перспективи розвитку / Є. П. Голобородько // Всебічний розвиток гармонійної особистості дошкільника та молодшого школяра в умовах сучасності : матеріали обласної науково-методичної конференції (25 травня 2012 р., м. Херсон) : у 2-х ч. / за заг. ред. Т. В. Комінарець. – Херсон : КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2012. – Ч. 1. – С. 4-6.
316. Голобородько Є. П. Параметри педагогічної системи Я. А. Коменського і сучасність / Є. П. Голобородько // Ян Амос Коменський – великий педагог минулого (до 420-річчя від дня народження) : матеріали Всеукраїнських педагогічних читань (27 березня 2012 р., м. Херсон) / за заг. ред. В. В. Кузьменко, О. В. Рідкоус. – Херсон : КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2012. – С. 5-7.
317. Голобородько Є. П. Подвижниця духовного сходження: про Сагач Галину Михайлівну / Є. П. Голобородько // Таврійський вісник освіти. – 2012. – № 1. – С. 281-284.
318. Голобородько Є. П. Пріоритетні напрями методики навчання російської мови в Україні на сучасному етапі / Є. П. Голобородько // Педагогічна і психологічна науки в Україні : зб. наук. праць: в 5 т. / ред. рада: В. Г. Кремень (голова) та ін. – К. : Педагогічна думка, 2012. – Т. 3 : Загальна середня освіта. – С. 209-218.
319. Голобородько Є. П. Розвиток комунікативних здібностей учителів гуманітарного профілю в системі післядипломної освіти / Є. П. Голобородько // Науковий вісник Чернівецького національного університету. Збірник наукових праць. Педагогіка та психологія. – Чернівці : Рута, 2012. – Вип. 632. – С. 138-153.
320. Голобородько Є. П. Роль післядипломної освіти в розвитку соціокультурної компетентності вчителів української мови / Є. П. Голобородько, Л. П. Марецька // Педагогічний альманах: Збірник наукових праць / редкол. В. В. Кузьменко (голова) та ін. – Херсон : РІПО, 2012. – Випуск 16. – С. 77-81.
321. Голобородько Є. П. Усі уроки української мови в 11 класі. Рівень стандарту / Є. П. Голобородько, К. Ю. Голобородько [та ін.]. – Х. : Вид. група «Основа», 2012. – 207 [1] с.
322. Голобородько Є. П. Формування соціальної компетентності старшокласників на матеріалі слов'янської культури як науково-методична проблема / Є. П. Голобородько // Засоби навчальної та науково-дослідної роботи : збірник наукових праць / за заг. ред. В. І. Євдокимова, О. М. Микитюка ; Харк. Нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди. – Харків, 2012. – Вип. 39. – С. 29-39.
323. Голобородько Е. П. Реализация деятельности содержательной линии на урока русского языка / Евдокия Петровна Голобородько // Русский язык в поликультурном мире : сб. науч. трудов международной научно-практической конференция (8-11 июня 2012, г. Ялта). – Киев : «Освіта України», 2013. – С. 215-219.
324. Голобородько Е. П. Русский язык. 3 класс (по программе И. Ф. Гудзик, И. Н. Лапшиной) : рабочая тетрадь-пособие / Е. П. Голобородько, Е. А. Павлик, Ю. Ю. Мельничук, И. А. Бондаренко. – Х. : Изд. группа «Основа», 2013. – 175, [1] с. : ил.
325. Голобородько Є. П. Діяльність сільської школи на сучасному етапі: з досвіду роботи / Є. П. Голобородько, С. В. Волошина // Педагогічний альманах: Збірник наукових праць / редкол. : В. В. Кузьменко (голова) та ін. – Херсон : КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2013. – Випуск 18. – С. 27-32.
326. Голобородько Є. П. Ідеї народної педагогіки у творчості Г. С. Сковороди / Євдокія Петрівна Голобородько // Український просвітитель-гуманіст, філософ, педагог Г. Сковорода (290 років з дня народження) : матеріали обласних науково-педагогічних читань (12 грудня 2012 року, м. Херсон) / за заг. ред. Т. В. Комінарець. – Херсон : КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2013. – С. 5-7.

327. Голобородько Є. П. Питання сімейного виховання в педагогічній спадщині А. С. Макарєнка / Євдокія Петрівна Голобородько // Педагогічна спадщина А. С. Макарєнка та В. О. Сухомлинського: історія та сучасність : матеріали обласних педагогічних читань (15 березня 2013 року, м. Херсон) / за ред. В. В. Кузьменка, Н. В. Слюсаренко, І. В. Воскової. – Херсон : КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2013. – С. 8-13.

328. Голобородько Є. П. Раціональне поєднання традицій і новацій у підготовці сучасного фахівця / Євдокія Петрівна Голобородько // Психолого-педагогічні засади діяльності фахівця: історія, теорія, практика : матеріали міжнародної науково-практичної веб-конференції (15-16 травня 2013 р., м. Херсон) / за ред. В. В. Кузьменка, І. Я. Жорової, І. В. Воскової, В. С. Мусієнко. – Херсон : КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2013. – С. 55-57.

329. Українська мова. 5 клас. I семестр (за підручником О. В. Заболотного, В. В. Заболотного) / Л. П. Марецька, К. Ю. Голобородько, Т. Г. Окунович, М. В. Чаловська ; за ред. Є. П. Голобородько. – Х. : Вид. група «Основа», 2013. – 126, [2] с. – (Серія «Мій конспект»).

330. Українська мова. 5 клас. I семестр (за підручником Олександрі Глазової) / Л. П. Марецька, К. Ю. Голобородько, Т. Г. Окунович, М. В. Чаловська ; за ред. Є. П. Голобородько. – Х. : Вид. група «Основа», 2013. – 118, [2] с. – (Серія «Мій конспект»).

331. Українська мова. 5 клас. II семестр (за підручником О. В. Заболотного, В. В. Заболотного) / Л. П. Марецька, К. Ю. Голобородько, Т. Г. Окунович, М. В. Чаловська ; за ред. Є. П. Голобородько. – Х. : Вид. група «Основа», 2013. – 132, [4] с. – (Серія «Мій конспект»).

332. Українська мова. 5 клас. II семестр (за підручником Олександрі Глазової) / Л. П. Марецька, К. Ю. Голобородько, Т. Г. Окунович, М. В. Чаловська ; за ред. Є. П. Голобородько. – Х. : Вид. група «Основа», 2013. – 134, [2] с. – (Серія «Мій конспект»).

333. Усі календарно-тематичні плани. Українська мова / І. А. Бондаренко, Є. П. Голобородько, К. Ю. Голобородько, С. А. Омельчук, О. В. Слюніна, В. Г. Сухенко / уклад. К. Ю. Голобородько. – Х. : Вид. група «Основа», 2013. – 62, [2] с. : табл. – (Б-ка журн. «Вивчаємо українську мову та літературу» ; Вип. 5).

334. Усі уроки української мови. 5 клас. I семестр / Є. П. Голобородько [та ін.]. – Х. : Вид. група «Основа», 2013. – 207, [1] с. – (Серія «Усі уроки»).

335. Усі уроки української мови. 5 клас. II семестр / Є. П. Голобородько [та ін.]. – Х. : Вид. група «Основа», 2013. – 270, [2] с. – (Серія «Усі уроки»).

336. Голобородько Е. П. И мысли, и сердце, и совесть / Евдокия Петровна Голобородько // Актуальные проблемы современной дошкольного и высшего образования : сборник научных докладов (29-30 октября 2014 г., г. Лодзь). – Лодзь, 2014. – С. 3-11.

337. Голобородько Е. П. Музейная педагогика: возможности и перспективы / Евдокия Петровна Голобородько // Нам есть о чем помнить. Нам есть кем гордиться! Музей Боевой Славы Херсонской общеобразовательной школы I-III ступеней № 28 им. А. С. Пушкина Херсонского городского совета / глав. ред. Е. П. Голобородько. – Херсон, 2014. – С. 6.

338. Голобородько Е. П. Основные направления изучения русского языка как средства профессионального общения / Евдокия Петровна Голобородько // Теоретико-методичні основи вдосконалення системи освіти та поліпшення її кадрового забезпечення: психолого-педагогічний аспект : колективна монографія / В. В. Кузьменка, Є. П. Голобородько, Н. В. Слюсаренко та ін. ; за ред. В. В. Кузьменка, Н. В. Слюсаренко. – Херсон : КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2014. – С. 115-129.

339. Голобородько Е. П. Русский язык. 4 класс (по программе И. Ф. Гудзик, И. Н. Лапшиной) : рабочая тетрадь-пособие / Е. П. Голобородько, Е. А. Павлик, Ю. Ю. Мельничук, И. А. Бондаренко. – Х. : Изд. группа «Основа», 2014. – 185, [3] с. : ил. – (Серія «Начальная школа. Вариативный курс»).

340. Голобородько Є. П. Гуманітарна освіта / Євдокія Петрівна Голобородько // Освіта дорослих : енциклопедичний словник / за ред. В. Г. Кременя, Ю. В. Ковбасюка ; [упоряд.: Н. Г. Протасова, Ю. О. Молчанова, Т. В. Куренна ; ред. рада: В. Г. Кремень, Ю. В. Ковбасюк, Н. Г. Протасова та ін.] ; Нац. акад. пед. наук України, Нац. акад. держ. упр. при Президентові України та ін. – К. : Основа, 2014. – С. 82.

341. Голобородько Є. П. Державно-громадське управління освітою дорослих / Євдокія Петрівна Голобородько // Освіта дорослих : енциклопедичний словник / за ред. В. Г. Кременя, Ю. В. Ковбасюка ; [упоряд.: Н. Г. Протасова, Ю. О. Молчанова, Т. В. Куренна ; ред. рада: В. Г. Кремень, Ю. В. Ковбасюк, Н. Г. Протасова та ін.] ; Нац. акад. пед. наук України, Нац. акад. держ. упр. при Президентові України та ін. – К. : Основа, 2014. – С. 92-93.

342. Голобородько Є. П. Культура мови / мовлення / Є. П. Голобородько, І. П. Лопушинський // Освіта дорослих : енциклопедичний словник / за ред. В. Г. Кременя, Ю. В. Ковбасюка ; [упоряд.: Н. Г. Протасова, Ю. О. Молчанова, Т. В. Куренна ; ред. рада: В. Г. Кремень, Ю. В. Ковбасюк, Н. Г. Протасова та ін.] ; Нац. акад. пед. наук України, Нац. акад. держ. упр. при Президентові України та ін. – К. : Основа, 2014. – С. 209-210.

343. Голобородько Є. П. Микола Бухтій: від сільського учителя – до вченого / Є. П. Голобородько, В. В. Кузьменко, Н. В. Слюсаренко // Педагогічна слава Херсонщини. Книга 1 / за ред. В. О. Чабаненко. – Херсон : КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2014. – С. 159-162.

344. Голобородько Є. П. Мудрий порадник батьків / Євдокія Петрівна Голобородько // Педагогіка К. Д. Ушинського: історія та сьогодення : матеріали обласної науково-практичної конференції (15 травня 2014 року, м. Херсон) : у 2-х ч. / за заг. ред. Т. В. Комінарець, В. В. Кузьменка. – Херсон : КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2014. – Ч. 2 – С. 6-9.

345. Голобородько Є. П. Особливості акмеологічного розвитку учителя в системі післядипломної освіти / Євдокія Петрівна Голобородько // Акмеологія – наука XXI століття : матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції, 30 травня 2014 р., м. Київ / М-во освіти і науки України, Укр. Акад. Акмеол. Наук, Київ. ун-т ім. Б. Грінченка ; редкол.: В. О. Огнев'юк, В. М. Антонов, О. А. Дубасенюк та ін. – К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2014. – С. 270-277.

346. Голобородько Є. П. Особливості педагогічної діяльності / Євдокія Петрівна Голобородько // Психолого-педагогічні засади діяльності фахівця: історія, теорія, практика : матеріали II міжнародної науково-практичної конференції (18-19 вересня 2014 р., м. Херсон) / за ред. В. В. Кузьменка, Н. В. Слюсаренко. – Херсон : КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2014. – С. 36-39.

347. Голобородько Є. П. Розвиток педагогічної майстерності вчителів-словесників у системі післядипломної освіти: в контексті психологічних ідей академіка Г. С. Костюка / Євдокія Петрівна Голобородько // Г. Костюк – видатний психолог сучасності: ідеї, пошуки, перспективи : матеріали обласних педагогічних читань (27 листопада 2014 року, м. Херсон) / за ред. В. В. Кузьменка, Н. В. Слюсаренко, І. В. Воскової. – Херсон : КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2014. – С. 36-39.

348. Голобородько Є. П. Світ поезії у наукових просторах ювіляра / Євдокія Петрівна Голобородько // Лінгвістичні студії: на пошану корифею : збірник наукових праць і вітань з нагоди 90-ліття від дня народження доктора філологічних наук, професора, заслуженого діяча науки і техніки України Сергія Івановича Дорошенка. – Харків, 2014. – С. 388-391.

349. Нам есть о чем помнить. Нам есть кем гордиться! Музей Боевой Славы Херсонской общеобразовательной школы I-III ступеней № 28 им. А. С. Пушкина Херсонского городского совета / глав. ред. Е. П. Голобородько. – Херсон, 2014. – 36 с.

350. Програма по руському язюку для 6 класу общеобразовательных учебных заведений с русским языком обучения / програму підготували: Е. П. Голобородько, Н. Г. Озерова, Г. А. Михайловская, В. И. Стативка, Л. В. Давидюк, Е. И. Быкова, Л. Г. Яновская, Ж. А. Кошкина // Русская словесность в школах України. – 2014. – № 3. – С. 2-5.

351. Українська мова. 6 клас. I семестр (за підручником Олександри Глазової) / Л. П. Марецька, К. Ю. Голобородько, Т. Г. Окунович, М. В. Чаловська ; за ред. Є. П. Голобородько. – Х. : Вид. група «Основа», 2014. – (Серія «Мій конспект»).

352. Українська мова. 6 клас. II семестр (за підручником Олександри Глазової) / Л. П. Марецька, К. Ю. Голобородько, Т. Г. Окунович, М. В. Чаловська ; за ред. Є. П. Голобородько. – Х. : Вид. група «Основа», 2014. – (Серія «Мій конспект»).

353. Усі уроки української мови в 6 класі. I семестр / Є. П. Голобородько, К. Ю. Голобородько, О. А. Павлик, С. В. Мунтян, І. А. Бондаренко. – Х. : Вид. група «Основа», 2014. – 201 [7] с. – (Серія «Усі уроки»).

354. Усі уроки української мови в 6 класі. II семестр / Є. П. Голобородько, К. Ю. Голобородько, О. А. Павлик, С. В. Мунтян, І. А. Бондаренко. – Х. : Вид. група «Основа», 2014. – 295 [9] с. – (Серія «Усі уроки»).

355. Голобородько Е. П. О человеческом слове вообще / Евдокия Петровна Голобородько // Педагогічний альманах: Збірник наукових праць / редкол. : В. В. Кузьменко (голова) та ін. – Херсон : КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2015. – Випуск 25. – С. 39-44.

356. Голобородько Є. П. В. О. Сухомлинський «Сто порад учителям» (Частина I): із досвіду використання / Євдокія Петрівна Голобородько // Василь Сухомлинський у діалозі з сучасністю: виховуємо культуру потреб особистості : матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції і XXII Всеукраїнських педагогічних читань (24-25 вересня 2015 року, м. Херсон) : в 3-х ч. / за ред. А. М. Зубка. – Херсон : КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2015. – Ч. I. – С. 11-19.

357. Голобородько Є. П. В. Сухомлинський. «Сто порад учителям» (Частина II): із досвіду використання в умовах інноваційних освітніх технологій / Євдокія Петрівна Голобородько // Педагогічний альманах : збірник наукових праць / редкол. В. В. Кузьменко (голова) та ін. – Херсон : КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2015. – Випуск 26. – С. 189-196.

358. Голобородько Є. П. Картина світу вченого-педагога / Євдокія Петрівна Голобородько // Джерела. – 2015. – № 5. – С. 7.

359. Голобородько Є. П. Парадигма сталого розвитку і реформування освіти в Україні / Євдокія Петрівна Голобородько // Теоретико-методологічні основи розвитку освіти і управління навчальними закладами : матеріали I Всеукраїнської науково-методичної веб-конференції (23 грудня 2015 року, м. Херсон) : в 2 ч. / за ред. В. В. Кузьменка, Н. В. Слюсаренко. – Херсон : КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2015. – Ч. 1. – С. 66-69.

360. Голобородько Є. П. Формування цілісної особистості / Євдокія Петрівна Голобородько // Таврійський вісник освіти. – 2015. – № 2 (2). – С. 80-83.

361. Освітня спадщина В. О. Сухомлинського : програма елективного спецкурсу з елементами кінопедагогіки для учнів 10 (11) класів загальноосвітніх навчальних закладів / укладачі: Голобородько Є. П., Кузьміч Т. О. – Херсон : КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2015. – 23 с.

362. Програма по руському язюку для 7 класу общеобразовательных учебных заведений с русским языком обучения / Е. П. Голобородько и др. // Русская словесность в школах України. – 2015. – № 4. – С. 2-5.

363. Українська мова. 5 клас. I семестр (за підручником С. Я. Єрмоленко, В. Т. Сичова) / Л. П. Марецька, К. Ю. Голобородько, Т. Г. Окунович, М. В. Чаловська ; за ред. Є. П. Голобородько. – Х. : Вид. група «Основа», 2015. – 126, [2] с.

364. Українська мова. 5 клас. II семестр (за підручником С. Я. Єрмоленко, В. Т. Сичова) / Л. П. Марецька, К. Ю. Голобородько, Т. Г. Окунович, М. В. Чаловська ; за ред. Є. П. Голобородько. – Х. : Вид. група «Основа», 2015. – 132, [4] с.

365. Українська мова. 6 клас. I семестр (за підручником О. В. Заболотного, В. В. Заболотного) / Л. П. Марецька, К. Ю. Голобородько, Т. Г. Окунович, М. В. Чаловська ; за ред. Є. П. Голобородько. – Х. : Вид. група «Основа», 2015. – 118, [2] с.

366. Українська мова. 6 клас. I семестр (за підручником О. П. Глазової) / Л. П. Марецька, К. Ю. Голобородько, Т. Г. Окунович, М. В. Чаловська ; за ред. Є. П. Голобородько. – Х. : Вид. група «Основа», 2015. – 118, [2] с.

367. Українська мова. 6 клас. I семестр (за підручником С. Я. Єрмоленко, В. Т. Сичова, М. Г. Жук) / Л. П. Марецька, К. Ю. Голобородько, Т. Г. Окунович, М. В. Чаловська ; за ред. Є. П. Голобородько. – Х. : Вид. група «Основа», 2015. – 126 с.

368. Українська мова. 6 клас. II семестр (за підручником О. В. Заболотного, В. В. Заболотного) / Л. П. Марецька, К. Ю. Голобородько, Т. Г. Окунович, М. В. Чаловська ; за ред. Є. П. Голобородько. – Х. : Вид. група «Основа», 2015. – 132, [4] с.

369. Українська мова. 6 клас. II семестр (за підручником О. П. Глазової) / Л. П. Марецька, К. Ю. Голобородько, Т. Г. Окунович, М. В. Чаловська ; за ред. Є. П. Голобородько. – Х. : Вид. група «Основа», 2015. – 132, [4] с.

370. Українська мова. 6 клас. II семестр (за підручником С. Я. Єрмоленко, В. Т. Сичової, М. Г. Жук) / Л. П. Марецька, К. Ю. Голобородько, Т. Г. Окунович, М. В. Чаловська ; за ред. Є. П. Голобородько. – Х. : Вид. група «Основа», 2015. – 136 с.

371. Українська мова. 7 клас. I семестр / Л. П. Марецька, К. Ю. Голобородько, Т. Г. Окунович, М. В. Чаловська, О. П. Данилова ; за ред. Є. П. Голобородько. – Х. : Вид. група «Основа», 2015. – 132, [4] с.

372. Усі уроки української мови. 7 клас. II семестр / Є. П. Голобородько, К. Ю. Голобородько, О. А. Павлик, С. В. Мунтян, І. А. Бондаренко. – Х. : Вид. група «Основа», 2015. – 237, [3] с.

373. Голобородько Е. П. Русский язык (4-й год обучения) : учебник для 8 класса общеобразовательных учебных заведений с обучением на украинском языке / Е. П. Голобородько, М. В. Коновалова, Г. Е. Фефилова. – Х. : Изд. группа «Основа», 2016. – 271, [1] с.

374. Голобородько Е. П. Русский язык (8-й год обучения) : учебник для 8 класса общеобразовательных учебных заведений с обучением на украинском языке / Е. П. Голобородько, М. В. Коновалова, Г. Е. Фефилова. – Х. : Изд. группа «Основа», 2016. – 271, [1] с.

375. Голобородько Е. П. Русский язык : учебник для 8 класса общеобразовательных учебных заведений с обучением на русском языке / Е. П. Голобородько, М. В. Коновалова, Г. Е. Фефилова. – Х. : Изд. группа «Основа», 2016. – 288, [1] с.

376. Голобородько Є. П. І сіє навколо себе любов до слова та повагу до людей [Електронний ресурс] / Євдокія Петрівна Голобородько // Актуальні проблеми лінгводидактики: реалії та перспективи : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, присвяченої 80-річному ювілею від дня народження та 50-річчю наукової діяльності доктора педагогічних наук, професора, заслуженого діяча науки і техніки України Марії Іванівни Пентилюк (7-8 квітня 2016 р., м. Херсон) / за заг. ред. І. В. Гайдаєнко. – Херсон, 2016. – С. 8-12. – Режим доступу : <http://www.kspu.edu/FileDownload.ashx/ЗБІРНИК%201%20ост.pdf?id=0e57f369-ee3e-4197-84a7-d943f481dd52>. – Назва з екрана.

377. Голобородько Є. П. Окремі аспекти управління якістю освіти / Євдокія Петрівна Голобородько // Теоретико-методологічні основи розвитку освіти та управління навчальними закладами : матеріали II Всеукраїнської (з міжнародною участю) науково-методичної конференції (18 листопада 2016 року, м. Херсон) : в 2 ч. / за ред. В. В. Кузьменка, Н. В. Слюсаренко. – Херсон : КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2016. – Ч. I. – С. 72-77.

378. Голобородько Є. П. Розвиток позитивного мислення вчителів у системі післядипломної освіти / Євдокія Петрівна Голобородько // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні

технології : науковий журнал / редкол. А. А. Сбруєва, О. Є. Антонова, Дж. Бішоп та ін. – Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка. – 2016. – № 6. – С. 14-22.

379. Голобородько Є. П. Розвиток позитивного мислення як засіб формування успішної особистості: чинники і технології / Євдокія Петрівна Голобородько // Сучасні акмеологічні дослідження: теоретико-методологічні та прикладні аспекти : монографія / редкол. В. О. Огнев'юк, С. О. Сисоєва, Я. С. Фруктова. – К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2016. – С. 136-143.

380. Українська мова. 8 клас. I семестр. Нова програма / Л. П. Марецька, К. Ю. Голобородько, Т. Г. Окунович, О. П. Данилова, М. В. Чаловська ; за ред. Є. П. Голобородько. – Х. : Вид. група «Основа», 2016. – 78, [2] с. – (Серія «Мій конспект»).

381. Українська мова. 8 клас. II семестр. Нова програма / Л. П. Марецька, К. Ю. Голобородько, Т. Г. Окунович, О. П. Данилова, М. В. Чаловська ; за ред. Є. П. Голобородько. – Х. : Вид. група «Основа», 2016. – 86, [2] с. – (Серія «Мій конспект»).

382. Усі уроки української мови. 8 клас. I семестр. Нова програма / Є. П. Голобородько, К. Ю. Голобородько, О. А. Павлик, С. В. Мунтян, І. А. Бондаренко. – Х. : Вид. група «Основа», 2016. – 143, [1] с. – (Серія «Усі уроки»).

383. Усі уроки української мови. 8 клас. II семестр. Нова програма / Є. П. Голобородько, К. Ю. Голобородько, О. А. Павлик, С. В. Мунтян, І. А. Бондаренко. – Х. : Вид. група «Основа», 2016. – 203, [5] с. – (Серія «Усі уроки»).

VII. ФОТОЛІТОПИС РОДИНИ ГОЛОБОРОДЬКІВ

«Кланяюся тобі, мамо, що будила мене рано...»

Жакоміна Варвара Гнатівна

«Мій батько у степах колись
орав незаймані, незаймані,
незаймані пахучі перелоги...»

Жакомін Петро Васильович

Євдокія ГОЛОБОРОДЬКО

Юрій ГОЛОБОРОДЬКО

«Сину, сину, сину! Ангел мій.»

«Мы долгое эхо друг друга»

«На побывке с нами молодой солдат»

«З роду в рід кладе
життя мости»

«Є в садах моє мале село»

«Людина споконвіку прагне до однієї мети – до щастя»...

І. Франко

Над дніпровською кручею ромашки вистелилися, білою скаперпиною землю прикрили. Стою, зачудований, над квітковим розмаєм, не в змозі погляду одвести від нього. І зринає в глибокій пам'яті тепле, бентежне юнацьке: «Любить – не любить...»

Ох, коли то було: довгошії ромашки, пал перших побачень, наївне гадання... Один пелюсток з чарівної голівки – любить, другий пелюсток – не любить... Любить – не любить. І так хотілося, щоб останнім злетіло заповітне: любить! Воно чистому серцю віру давало, вливало в нього силу. І бачилися за ним, тим словом останнім, ніжне лице, крупі густі брови, милі очі, що дивилися на тебе так гаряче й палко...

Ромашки, ромашки... Скільки літ минуло від тих потаємних гадань! Мабуть, не менше, ніж ключів журавлиних в осінньому небі. Вже й на мою голову впав осінній туман. Не помітив, звідки він накопився, з якого боку зайшов. І не тільки на мене, а й на ту, зустрічей із якою чекав. Жаданих зустрічей, без яких не було радості життя. І немає зараз, як немає дня без сонця.

Я сідаю на краю білого килима. Задумливий віпер, що налітає з плавневих просторів, колише квіти, і вони легенько вклоняються мені, немов запрошують поринути в їхню глибіню. І вже в моїй руці – чарівна ромашка. Я бережливо зриваю перший пелюсток – любить. І зразу за ним другий – не любить... Любить – не любить... Хвилююча таїна гадання. І бентежне чекання на той останній пелюсток...

Яким-то він буде?..

О радість! Любить! І я бачу за довгою білою вією квітки рідне обличчя: м'яке, округле підборіддя, стрімку, все ще красиву лінію вуст, примружений погляд з-під густих брів. І тонке мереживо зморшок – на чолі, біля очей...

(Ю.К. Голобородько)

ЗАМІСТЬ ПІСЛЯМОВИ. МАТЕРИНСЬКЕ ПОСЛАННЯ НАУКОВІЙ МОЛОДІ (Є.П. ГОЛОБОРОДЬКО)

Дорога Наукова Молодь!

Як представник старшого покоління науковців звертаюся до вас зі своїми думками, що линуть у Світлу Даль... Прийміть їх як поради, побажання, батьківські настанови.

1. Будьте завжди вдячні своїм батькам! Вони подарували вам неоціненний скарб – Життя. Вони утверджували вас, ставлячи на ноги, дарували вічні людські цінності – Добро, Любов, Красу людських стосунків. Вони завжди будуть поруч із вами подумки, поглядом, пориваннями. Спарайтесь і ви підтримувати їх, допомагати, знаходити найтепліші у серці слова.

2. Шануйте своїх Учителів і низько вклоняйтесь їм! Це вони висвітлювали ваш розум, розкривали ваші здібності, осявали вам життєвий шлях. Щиро раділи вашим успіхам, завжди готові гордитися вами.

3. Вчіться у вчених та духовних мудреців попередніх епох. Надійно продовжуйте їх справу, розвивайте їх досягнення, наслідуйте їх стиль наукової діяльності. Слідкуйте за їхніми науковими працями, надихайтесь ними. І йдіть уперед – створіть розумне і прекрасне!

4. Постійно поглиблюйте та розвивайте свої знання, уміння. Пам'ятайте: ніщо так не виправдовується в житті, як робота над собою. Читайте першоджерела. Організуйте наукові подорожі, екскурсії, зустрічі з видатними вченими. Беріть участь (усно і письмово) в обговоренні актуальних проблем – загальнонаукових та галузевих (вашого профілю).

5. Приділіть належну увагу своїй професії, яка має бути природовідповідною. Любіть справу, якій ви присвятили своє життя. Будьте захопленим Майстром на полі своєї сонцесайної життєтворчості!

6. У складному життєвому морі керуйтеся науковим підходом.

Можливо, іншими це буде сприйматися незвично, але згодом таке глибоке і закономірне розуміння всіх явищ і процесів піднесе загальну культуру опочуючих, і життя в цілому стане стабільнішим, впевненішим, здоровішим.

7. Постійно дбайте про рідну мову та поважайте інші. Системно працюйте над підвищенням культури свого мовлення! Ваше слово має бути вагомим, чітким, виразним, авторитетним, проникливим, що надихає і запам'ятовується надовго. Вчіть напам'ять тексти різних жанрів.

8. Усе зробіть для того, щоб бути окрасою людського суспільства, Землі, Всесвіту, Вічності! Вмійте любити благодатною любов'ю себе, рідних, близьких, своїх учнів, природу, рідну землю, мистецтво, науку, кожен крок, кожен подих, кожен погляд – і ця любов подарує вам щастя.

9. Досить розгалужені нині форми, види, напрями, аспекти, масштаби, технології здійснення наукової творчості, обов'язково беріть у них участь. Спільно з ученими різних країн, континентів ви забезпечите сталий розвиток своєї особистості, науки, цивілізації.

10. Дорожіть своєю сім'єю, в якій ви виростили, яку створили, і якій забезпечите гідний генофонд на майбутнє.

Бажаю творчого довголіття, натхнення, Щасливої Долі!

З Вдячністю, Вірою та Любов'ю,

Євдокія Голобородько

ДО БЛІЦ-АНКЕТИ

З народною художницею В.Г. Такаєвою

Прекрасні запитання бліц-анкети! Відповідям на них можна присвятити окрему книгу. Це ж дуже суттєво для особистості – її ставлення до природи (улюблені річки, моря, дерева, квіти, пори року), людини (улюблені якості, імена, псевдоніми), довкілля (улюблені місця, міста, країни), науки (улюблені мислителі, учені, педагоги, філологи, книги), мистецтва (улюблений художній півір, автор, художній образ, жанр образотворчого мистецтва, музики, композитор, художник, картина, драматург, актор, спектакль, кінофільм, балет, пісня, афоризми тощо).

Моєму поколінню все це близьке, рідне. Бо і природу ми любимо, наприклад, рідного краю – Дніпро, Чорне море, ліси, степи, заповідники, оспівані дерева (дуби, клени, акації), квіти (ромашки, просянди, хризантеми, чорнобривці, польові квіти та ін).

В людині я ціную порядність та гідність як основу її сталого розвитку.

Що стосується довкілля, то побувала у всіх обласних центрах України, майже у всіх колишніх союзних республіках та небагатьох інших країнах.

У науці я багато чого люблю. І учених, і їх праці, і зустрічі з ними, спільну співтворчість. У перший рік роботи в школі-інтернаті, приміром, я багато перечитала творів А.С.Макаренка (деякі знала майже напам'ять, наприклад, «Преподаватель словесности»), В.О.Сухомлинського та ін... Люблю працювати зі словниками, довідниками, енциклопедіями, збірниками мудрих думок, афоризмів. У свій час ми вели і свої словнички, в які записували висловлювання, що добудовували наш внутрішній світ, скажімо: «Учитель, который любит предмет, хороший учитель; учитель, который любит детей, лучше того учителя, который любит предмет, учитель, который любит и детей, и предмет, – совершенный учитель» (Л.Толстой). Або: «Поприще женщины – возбуждает в мужчине энергию души, пыл благородных порывов, поддерживают чувство долга и стремлений к высокому и великому – вот ее назначение, и оно велико и священо» (В.Г.Белинский) та багато інших висловлювань, крилатих виразів, мудрих афоризмів, якими ми потім керувалися в житті.

Любили також і культуру. Правда, любити – це, найперше, знати. Але предметом та об'єктом наших міркувань і практичної діяльності ставали дещо інші сфери, то ми й зараз намагаємося поповнювати знання з різних видів мистецтва. Та завжди любили театр, кіно, образотворче мистецтво, музику – відвідували кінофільми, концерти, спектаклі, виставки, музеї і в своєму місті, чи будучи у відрядженнях в інших містах. Ось і сьогодні йду на виставку члена спілки художників В.Гончаренка, до речі, випускника школи-інтерната №1, якого я добре знаю.

А ще я люблю пісні. Люблю слухати і співати українські народні пісні, пісні з кінофільмів (XX ст.), патріотичні, ліричні, обрядові, жартівливі та ін.

А конкретно все це залежить від етапу життя, від ситуації, від настрою.

Намагаюсь постійно працювати над собою.

Дякую за увагу!

 (Є.П. Голобородько)

ІНФОРМАЦІЯ ПРО АВТОРА

ГАЛИНА МИХАЙЛІВНА САГАЧ,

доктор педагогічних наук, доктор теології,
доктор філософії (Словацька Республіка),
професор, професор кафедри теорії
та методики виховної роботи

КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти».

Академік чотирьох Міжнародних академій, проректор Всеукраїнського
народного університету українознавства імені Григорія Сковороди,
член Національної спілки журналістів України.

ЗМІСТ

Замість передмови. Храм Слова, або Святе Письмо про Слово-Логос.....	7
I. Світ Мудрості академіка Євдокії Петрівни Голобородько, або антроподицея Таврійської зірки України.....	14
II. Педагогічна онтософія академіка Є.П. Голобородько крізь призму «Текст-Життя».....	30
III. Інтерв'ю професора Г.М. Сагач із професором Я.Ю. Голобородьком.....	40
IV. Жінка, яка дарує Благо (Олена Маленко).....	42
V. Інтерв'ю професора Г.М. Сагач із професором К.Ю. Голобородьком.....	45
VI. Список публікацій.....	51
VII. Фотолітопис родини Голобородьків.....	76
VIII. Ромашки (Ю.К. Голобородько).....	80
Замість післямови. Материнське послання науковій молоді (Є.П. Голобородько).....	81
До бліц-анкети.....	83
Інформація про автора	85

Роздуми після прочитання книги...

Комп'ютерний набір – **Сергєєва О.В.**
Відповідальний за випуск – **Полякова Н.К.**

Підписано до друку 10.03.2017.
Формат 60x84/8. Ум. друк. арк. 11,0
Папір крейдований.

Віддруковано «Штрих +»
Тел.: (0552) 44-39-62